

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

TØNDER
STATSSKOLE
1930

MEDDELELSER
FRA
TØNDER STATSSKOLE
1930.

VED
A. J. WEST,
REKTOR.

— 1930 —
TØNDER AMTS CENTRALTRYKKERI
TØNDER

Statens pædagogiske Studiesamling
København

- I. Den sønderjydske Skoleordning 1920/f.,
Hovedtanker og Grundtræk.
Foredrag af fhv. Undervisningsminister
Jacob Appel.
Beretning om Skolenævnet og Forældremøde.
- II. Meddelelse om Skoleaaret 1929—30.
- III. Bogliste for det nye Skoleaar.

1. DEN SØNDERJYDSKE SKOLEORDNING 1920/f.

Grundtanker og Hovedtræk.

Foredrag ved Tønder Statsskoles Forældremøde
d. 20. Marts 1930.

af fhv. Undervisningsminister Jacob Appel.

Jeg takker Dem, Hr. Rektor West, for Indbydelsen til nu, i Tiaaret efter Genforeningen, at fortælle for Forældrekredsen her ved Skolen om de ledende Tanker og Ideer, der var Forudsætningen for den Skoleordning, som blev tilvejebragt i vort Grænseland efter Genforeningen 1920. Jeg kan med Sandhed sige, at af de Opgaver, Livet har stillet mig, har ingen i den Grad haft mit Hjærte og min Kærlighed som den, der tilfaldt mig for 10 Aar siden, da jeg fik lov at være med til at skabe gode Kaar for Skolearbejdet i vort Grænseland! Derfor har jeg ikke kunnet sige nej til Deres Opfordring om at komme herved og sige lidt om denne saare vigtige Sag.

Kort efter Verdenskrigen, i Efteraaaret 1921, holdt den kendte tyske Forfatter Jacob Wassermann en Række Foredrag om Verdenskrigens Virkning paa Kulturen, Folkelivet og Aandslivet. Han aabnede først et dybt og langt Perspektiv ved at se tilbage til de sidste 3 Aarhundreders Krige, og fandt, at der var en forfærdelig Modsætning mellem de foregaaende Aarhundreders Krige og Verdenskrigen, naar Talen var om Eftervirkningerne. Vel var Forholdet dette, at de tidligere store Krige havde ført Lidelser og Ulykker over Folkene, ligesom Verdenskrigen, men der var, naar han nu saa tilbage, noget af et forsonende Skær over dem, fordi der i deres Køl vand var fulgt gode Gaver til Styrke og Oplivelse af Folke- og Aandslivet. — Det 17 Aarhundredes Krige blev afsluttet med, at Troesfriheden fik Hjemsted i Landene. Det 18. Aarhundredes Krige hjalp Udviklingen af borgerlig og politisk Frihed frem, og i det 19. Aarhundrede saa man, ogsaa i Kraft af Krigen de store nationale Samlinger, som

ingen tidligere Tid kan opdrive Magen til, der var saaledes skabt mere menneskeværdige Kaar for Individerne i det store Menneskesamfund. Men Verdenskrigen, udtalte Wassermann, har intet saadant ført med sig i sit Køl vand, jeg seer kun to Ting, den har ført med sig: *Haarde Hjærter* og *raa Sind*. Her er intet forsonende Moment at faa Øje paa.

Wassermanns Dom om Verdenskrigen er den haardeste, der kunde fældes, men man har dog Lov at tro, at han har været for nær ved Begivenhederne til at kunne se, hvad der fulgte efter Verdenskrigen. Han kunde have hentet en Hjælp til at faa Syn for, at der dog ogsaa med denne frygtelige Krig, der bragte Tab, Lidelser og Saar, som endnu svier, fulgte noget nyt af en lignende verdenhistorisk Betydning som det, de tidligere Aarhundredes Krige havde bragt, og som hans store Landsmand, Johann Gottlieb Fichte havde paapeget.

Et af Hovedpunkterne i Fichtes berømte Tale til den tyske Nation var jo nemlig, at han, trods Preussens Sønderlemmelse af Napoleon og trods den Trudsel, Napoleon var for Folkefriheden i hele vor Verdensdel, aflagde et stærkt Vidnesbyrd om sin Tro paa, at der i det ny Aarhundrede (Fichtes Taler blev holdt i Vinteren 1807-1808) vilde oprinde en ny Tid, med større Frihed til en rigere Livsudfoldelse for de enkelte Mennesker og de enkelte Folk, end tidligere kendt. Livet er saa rigt, at det kræver til sin Aabenbarelse hvert enkelt Menneske og hvert enkelt Folkeslag; det vil være en Forbrydelse mod Livets Gud, om det enkelte Menneske hindres i en fri Udfoldelse af sine Evner og Kræfter, og det samme gælder, hvis et Folk hindres deri. Den, der vil forsøge at kue eller døde Aabenbarelsen af Livsrigdommen hos det enkelte Menneske eller hos det enkelte Folk, vil ikke naa sejr rigt frem.

Hvad Fichte saaledes profetisk spaaede om, naaedes vel ikke i det 19. Aarh., men dette blev dog, ved de nævnte store nationale Samlinger en Forberedelse til den Kulturfrihed, der ved Præsident Wilsons 14 Punkter uløseligt knyttedes til Verdensfreden af 1919.

Wilson's Krav om Folkenes Selvbestemmelsesret førte jo nemlig med sig, at de Stater, som efter Verdenskrigen fik nationale Mindretal indenfor deres Grænser, paa Freds-

konferencen maatte sikre disse Mindretal en Lovgivning at leve under, som gav dem Frihed med Hensyn til Brugen af Sprog og Udvikling af deres Folkeliv og Kultur under det fremmede Regimente.

Blandt den halve Snes Stater, som fik saadanne nationale Mindretal, var der kun *een*, der ikke maatte afgive bindende Tilagn om en Mindretalslovgivning, og denne ene Stat var Danmark,*) som fik en saadan Undtagelsesstilling, fordi det danske Folk allerede havde en Mindretalslovgivning, der endogsaa gik ud over, hvad man paa Fredskonferencen forhandlede med de danske Delegerede i den Kommission, som den nuværende franske Ministerchef var Formand for, skete følgende efter Tardieus Beretning: Vi havde de danske Delegerede for os, og jeg stillede følgende Spørgsmaal: Formanden, André Tardieu: „Hvilken Stilling indtager De til de fremtidige, eventuelle tyske Mindretal, som maatte blive tilbage Nord for den nye Grænse?“ De Delegerede: „De tyske Mindretal, der bliver tilbage paa dansk Landomraade, vil ikke behøve særlige Garantier, da den danske Forfatning sikrer dem al den Frihed, de er berettiget til at kræve. Derimod vil der være Grund til at skaffe Garantier for de danske Mindretal, der bliver tilbage Syd for den fremtidige Grænse!“ Formanden: „De er ikke uvidende om, at Spørgsmaalet om Mindretallenes Rettigheder udgør et af Punkterne for Nationernes Forbunds Program.“ De Delegerede: „Ganske vist, men i Danmark trænges der ikke til kontraktmæssig Sikkerhed. Lovgivning og Forfatning er udpræ-

---

*) Ved Revolutionens Udbrud bragte H. P. Hanssen paa Rigsdagen i Berlin det nordslesvigske Spørgsmaal frem ved at minde om § 5. Dette var jo ikke saadan som Spørgsmaalet Elsass-Lothringen nævnt i Wilsons berømte 14 Paragraffer, og det var først senere under Konferencen i Versailles, at den amerikanske Præsident fik det nordslesvigske Spørgsmaal klart og tydeligt nærværende, paa Grund af en Henvendelse fra Dansk-Amerikanere, der til deres Ordfører havde Pastor Bodholdt, en født Sønderjyde. H. P. Hanssens Optæden i den tyske Rigsdag slog Forventningens Port op for hele det danske Folk, men Pastor Bodholds Virksomhed som Talsmand for Dansk-Amerikanerne skabte Betingelserne for, at § 5 ikke blev glemt i Versailles, og naar vi nu mindes § 5's Historie, skal Dansk-Amerikanernes Initiativ ikke glemmes, men nævnes Side om Side med H. P. Hanssens. —

get demokratisk og byder alle tænkelige Garantier navnlig hvad angaar den private Undervisning, Religionsudøvelse, Forsamlings og Pressefrihed“.

Formanden: „Dette ved jeg meget vel, og jeg er enig med Dem“. —

Det er jo klart, at denne Kendsgerning betød, at man i Danmark havde ganske særlige Forudsætninger, naar Talen var om at ordne Skole- og Kirkeforhold i den Del af vort Grænseland, der forenedes med Kongeriget.

Denne Særstilling var vi ikke kommet sovende til, og det var ikke nationale Grænsespørgsmaal, der havde fremkaldt den for Danmark ejendommelige Mindretalslovgivning i Tiden mellem de to slesvigske Krige. Det kirkelige Stavnsbaand blev løst ved Loven om Sognebaandsløsningen 1855. Denne Lov havde i fortrinlig Grad Karakter af en ideel Frihedslov, thi den lagde ingen Tvang paa nogen, og kun de, der selv ønskede det, benyttede sig af de Rettigheder, som Loven gav, uden derved at gaa andre Rettigheder for nær. Paa Skolens Omraade havde vi fra 1814 en Lovgivning, der gav gode Rammer for den almindelige Ordning af Folkeskolen. Men den var ingen Frihedslov. For Mindretallet kom paa Skolens Omraade først med Loven af $\frac{3}{5}$ 1855 den Skolefrihed, der svarede til Loven om Sognebaandsløsning, og siden den Tid er den i 1855 indledede Mindretalslovgivning stadig udvidet, ikke mindst paa Skolens Omraade, hvor Staten giver et rundeligt Tilskud til Mindretalsskolerne, og hvor Kommunerne har Frihed til at gøre det samme.

Straks efter den første slesvigske Krig var man klar over, at der maatte en Mindretalslovgivning til i vort Grænseland. 1851 blev Slesvig delt i tre Bælter, et dansk mod Nord, et tysk mod Syd og i Midten et blandet, hvortil ogsaa Købstæderne blev regnet. Denne Ordning var for Midterbæltets Vedkommende ikke tilfredsstillende, men Biskop Kaftan skriver dog i Erlebniise u. Beobachtungten 1924 (Side 30-31), „at Tredelingen var saglig begrundet, og at man intetsteds havde bedre Mindretalslovgivning.“

Dyrekøbte Erfaringer gjorde de Danske i Grænselandet i Tiden fra 1864 til Verdenskrigens Slutning, hvor der saa sandt ikke blev taget paa dem hverken med forstaaende eller venlige Hænder. Vi danske fik her en Erfaring af, hvad det kan føre med sig, hvis vi fra Sta-

tens Side ikke respekterer de naturlige Rettigheder, søm en fremmed Folkedel indenfor Statens Omraade har.

Der var jo i 1920 to Veje, man kunde være gaet med Skoleordningen henede. Man kunde have nøjedes med og herved have været i Overenstemmelse med, hvad der krævedes af Mindretalslovgivninger paa Fredskonferencen, simpelthen at indføre den danske Skolelovgivning i Sønderjylland og overlade til Mindretallet at gøre Brug af vore frisindede Skolelove, saadan som aandelige Mindretal i Kongeriget havde vist Vej til. Men de, der den Gang havde med Forberedelserne af den kulturelle Lovgivning i Grænselandet at gøre, var, hvad enten de hørte hjemme Nord eller Syd for Kongeaen, enige om, at der var Trang til en Udvidelse af Mindretalslovgivningen paa Skolens Omraade af Hensyn til de nationalt blandede Egne og af Hensyn til Købstæderne. Man var fuldstændig klar over, at der maatte søges en Ordning saaledes, at intet Barn mod Forældres eller Værgers Vilje blev nødsaget til at søge den danske Skole.

Ordningen blev da denne, som De alle kender, at i Købstæderne blev der kommunale Skoler med dansk og Skoler med tysk Undervisningssprog, og hvor der paa Landet rejstes Krav om en tysk Skoleafdeling og et rimeligt Antal Børn ønskede at søge til denne, blev en saadan Afdeling oprettet med særlig Støtte fra Statens Side, selv om Børnene ikke hørte hjemme i det paagældende Skoledistrikt. (Lovene af 1920 og 1923.) Der er jo dem, der ønsker, at man helt skulde have overladt Mindretallet at ordne sig efter eget Tykke med Hensyn til Skolen. Overfor dette Krav gør jeg opmærksom paa, at det jo staar Mindretallet fuldkomment frit at benytte den almindelige danske Skolelovgivning, og Adgangen til at faa offentlig Støtte til Privatskoler staar Mindretallet aabent.

Nu efter 10 Aars Forløb er Skoleordningen prøvet. — Mindretallet har som bekendt visse Indvendinger at gøre imod den, navnlig ønsker det særlige Skolekommissioner. Hvis Forholdet nu var dette, at der var en Mindretallet uvillig Administration, er det klart, at der paa dette Punkt kunde rejses berettigede Ønsker fra Mindretallet. Men saadan er Forholdet jo ikke. Fra første Færd har Undervisningsministeriet handlet ud fra den faste Beslutning, at der f. Eks. ved Læreransættelse tages Hensyn til Mindre-

tallets berettigede Ønsker. Man anfører, at naar en Skolekommission efter Forholdstalsvalgmaaden skal indstille 3 Ansøgere til et Lærerembede, saa vil Mindretallet, hvis det kun har een Repræsentant i Skolekommissionen, ikke kunne faa en Mand med blandt de 3 indstillede, men i Virkeligheden betyder dette intet, thi Mindretallet har udtrykkeligt faaet Meddelelse om, at en Erklæring angaaende Embedets Besættelse kan vedlægges Indstillingen, som Ministeriet da er i Stand til at tage det behørig Hensyn til. Dog, som allerede sagt, Forudsætningen er, at Administrationen er gennemtrængt af Viljen til, at Mindretallet skeer sin Ret, og mig bekendt er dette skeet overalt.

Naar jeg ikke ønsker dobbelte Skolekommissioner, er Grunden denne, at i de blandede Egne, hvor det nationale Mindretal mødes med Flertallet, vil det virke højest uheldigt, om man, hvad Skoleordningen angaar, skal gaa over til et nationalt Kataster, hvorved Beboerne deles i to skarpt adskilte Lejre, ja, anbringes i Baase med høje, adskillende Mure. De vil da, naar de fra disse Baase træder hinanden i Møde, let komme til at se sig gale paa hinanden, og endvidere vilde der ved en saadan Ordning ske dette, at en betydningsfuld og berettiget Bevægelsesfrihed de to Parter imellem vilde hindres, om ikke helt umuliggøres; men kan man finde en Ordning, hvorved Mindretallet, som efter sin Talstyrke kun kan sætte een Mand ind i Skolekommissionen, fik lovmæssig Ret til at møde med endnu en Repræsentant ved Lærerindstilling, uden at det skadelige nationale Kataster tilvejebringes, vilde der jo intet herimod være at indvende. Jeg kunde meget ønske ved Mødet her idag at have faaet Lejlighed til at høre af Mindretallets Repræsentanter, om de virkelig ønsker det nationale Kataster. Jeg har en til Vished grændsende Formodning om, at Mindretallet ikke ønsker dette.

At komme ind paa Skoleordningens Enkeltheder anseer jeg for uforholdsmæssigt, men jeg ønsker at udtale, at de, som var medvirkende til Ordningen i 1920, kun var besjælede af Ønsket om at faa en Ordning, der kunde tjene Livet for begge Parter i de blandede Egne, og jeg mener, at Erfaringen de 10 Aar igennem har været en Bekræftelse paa, at Loven har virket i Overensstemmelse hermed.

Jacob Appel.

2. SKOLENÆVN OG FORÆLDREMØDER.

For Perioden 1928—1930 har følgende Forældre haft Sæde i Nævnet:

som Medlemmer:

Købmand Andreas Petersen, Tønder
Toldkontrollør Skrydstrup, Tønder
Fru Skrumsager, Visby
Forpagter H. Linnet, St. Tønde,

som Suppleanter:

Apotheker Toft
Trafikassistent Gjerløv
Stationsforstander Andersen, Visby
Fru Stationsforstander Jeppesen, Bylderup Bov.

Ved Toldkontrollør Skrydstrups Forflyttelse til Ribe som Toldforvalter sammesteds indtraadte Trafikassistent Gjerløv, Tønder, i hans Sted.

Repræsentanter for Lærerkollegiet har været Lektor Kondrup og Lektor Egeberg Jensen med Adj. Frk. Smith og Adj. Rosenkjær som Suppleanter.

Nyvalg vil være at foretage efter 15. August 1930 af saavel Forældrerepræsentanter som af Repræsentanter for Lærerkollegiet.

Indenfor Skoleaaret 1929—30 afholdtes Nævnsmøde den 7. 3. 1930 til Fastlæggelse af Dagsorden for Forældremødet.

Paa Rektors Forslag vedtoges det at anmode fhv. Undervisningsminister Jacob Appel om at tale om Grundtanker i og Hovedtræk af den sønderjydske Skoleordning 1920 ff.

Forældremødet afholdtes Torsdag den 20. Marts 1930 Kl. 3¹/₂.

Mødet afholdtes i Gymnastiksalen og var besøgt af omkring 250 Mennesker: Medlemmer af Forældrekrederen og andre Interesserede, idet Adgangen til første Del af Mødet var offentlig. Der var sendt særlig Indbydelse til Folketingsmand, Pastor Schmidt og Rektor Koopmann, som dog begge var forhindret. Rektor bød Velkommen, og fhv. Minister Appel holdt det foranstaaende Foredrag, som er gengivet efter Foredragsholderens Optegnelser til Mødet.

Da Taleren sluttede, takkede Rektor for Foredraget: Det var en Lykke og en fortjent Lykke for Jacob

Appel, at han kom til at staa som Undervisningsminister i 1920, baade paa Grund af hans Arbejde som Leder af Askov Højskole, der har betydet saa meget for Sønderjylland, og fordi han som Søn af Cornelius Äppel har haft nær Tilknytning til de Frihedstanker, der blev bærende i den nye Ordning. Tilhørerne vil have faaet et overbevisende Indtryk af, at Ordningen af 1920 ikke har været Taktik, men er groet naturligt ud af dansk og grundtvigsk Livsopfattelse, bekræftet ved de Erfaringer, Danmark har høstet henede i Tiden mellem Krigen (1850—64).

Da ingen ønskede Ordet for at rette Spørgsmaal til Taleren, sluttedes denne Del af Mødet, og ca. 70 Forældre samledes med Foredragsholderen og hans Hustru og Lærerkollegiet til fælles Kaffe bord. Samværet blev meget udbytterigt, og en Række Talere havde Ordet, bl. a. Gaardejer Godthardsen-Nørmark, Erik Äppel, Ellehus, Overlærer Novrup, Fabrikant Kjærbye og tilsidst ogsaa Jacob Äppel, der i en smuk lille Tale mindedes Redaktør Jessen. Rektor sluttede Mødet ved 6¹/₂ Tiden.

³¹/₅: Da undertegnede senere højtideligholdt en privat Festsdag, sendte en sønderjydsk Fader en Hilsen med følgende karakteristiske Post-scriptum: Maa jeg benytte Lejligheden til at takke for Hr. Äppels Foredrag. Det var en Højtidsstund, som aldrig vil glemmes.

Disse Ord udtrykker manges Mening om Mødet.

A. J. W.

II.

MEDDELELSER OM SKOLEAARET 1929—30.

1. Eksamen. Sommeren 1929.

Studentereksamen bestodes af 10 Elever med følgende Udfald! Astrid Gjessing 7,31 (mg×), Broder Grandt 6,79 (mg), Peter Hostrup 7,22 (mg×), Åge Jegind 6,64 (mg÷), Sophie Jensen 5,67 (g×), Ellen Roth Jeppesen 5,34 (g×), Gunder Jepsen 6,74 (mg), Thomas Olesen 6,94 (mg), Annelise Petersen 6,49 (mg÷) og Inger Johanne Schrøder 7,41 (mg×).

Realeksamen bestodes af 14 Elever: Werner Christensen 6,98 (mg), Esther Hansen 7,49 (mg×), Meta Hansen 4,86 (g), Theodor Henningssn 6,16 (mg÷), Heinrich Iversen 6,95 (mg), Poul Roth Jeppesen 6,21 (mg÷), Walter Johannsen 6,52 (mg÷), Søren Lehmann 7,04 (mg), Alfred Petersen 6,89 (mg), Jørgen Schultz 6,91 (mg), Jørgen Svane 6,70 (mg), Siegfried Sørensen 6,32 (mg÷), Jørgen Thorsen 6,65 (mg÷) og Carmen Wilmar 6,64 (mg÷).

Mellemskoleeksamen bestodes af 28 Elever: Aase Damgaard 7,25 (mg×), Annelise Detlefsen 6,71 (mg), Ove Frederiksen 6,32 (mg÷), Edith Horst 6,58 (mg÷), Johanne Lund 6,12 (mg÷), Emma Meier 7,43 (mg×), Grete Mosbeck 7,34 (mg×), Arne Nielsen 7,37 (mg×), Christian Paulsen 6,41 (mg÷), Willy Pein 6,68 (mg), Karl Petersen 7,30 (mg×), Erwin Schwartz 6,66 (mg÷), Grethe Skrydstrup 7,66 (ug÷), Hans Iver Toft 7,50 (ug÷), Helene Andresen 6,83 (mg), Martha Bøteföhr 5,68 (g×), Gunder Eskildsen 5,57 (g×), Arnold Gregersen 7,19 (mg×), Inger Iversen 7,36 (mg×), Peter Iversen 7,10 (mg), Thyra Jessen 5,96 (g×), Anne Helene Lund 6,52 (mg÷), Jakob Nissen 6,16 (mg÷), Marius Petersen 6,84 (mg), Kristian Posselt 7,25 (mg×), Margrethe Schrøder 7,08 (mg), Ove Stæhr 6,99 (mg) og Erika Sørensen 6,86 (mg).

Som **beskikkede Censorer** fungerede ved Studentereksamen: Lektor Nørregaard og Lektor Randrup (Dansk Stil), Lektor Skovgaard og Lektor K. V. Olsen (Engelsk Stil), Undervisningsinspektøren og Rektor D. Petersen (Tysk Stil), Rektor O. Nielsen (Fransk), Lektor Gjødsbøll (Tysk), Adjunkt Wiese (Oldtidskundskab), Adjunkt Torsting (Matematik).

Ved Realeksamen: Lektor Anker Jensen og Lærerinde cand. mag. Frk. Bolt-Jørgensen (Dansk Stil), Lektor Johansen og Lærerinde Frk. Melchior (Engelsk Stil), Magister Bang og Rektor Neersø (Skr. Matematik), Rektor O. Nielsen (Tysk).

Ved Mellemskoleeksamen! Rektor Lauritsen (Dansk Stil), Rektor Neersø (Skr. Matematik) og Lektor Hein (Historie).

2. Eleverne.

Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning (15. 5. 29) var Skolens Elevantal 200.

Efter bestaaet Studentereksamen udgik 10 Elever. Efter bestaaet Realeksamen 12. Efter bestaaet Mellemskoleeksamen 3: Gunder Eskildsen, Anne Helene Lund og Margrethe Schrøder. Desuden i Aarets Løb: Af I G. Laurits Petersen og Grethe Skrydstrup, af 4a Helga Petersen, af 4b Marie Tonnesen og Laurentia Fisker, af 3a Grethe Reinau, Kirsten Andersen, Marie Gaarde, Gerda Sørensen, Werner Jensen, Karen Rossen, Karoline Nielsen og Kai Sahl, af 3b Ellen Atke, Grethe Gjerlev, Erik Petersen og Børge Thomasen, af 2a Finn Andersen, Peter Holm, Helmer Olsen, Andreas Volgast, Jørgen Berg og Adole Friedrichsen, af 2b Børge Skrydstrup og af 1ste George Lembourn og Laurids Nielsen. I Aarets Løb er indmeldt 52. Derefter er Skolens Elevantal (15. 5. 1930) 201.

Gymnasiet.

III G.

1. Elin Appel, f. 5. 3. 1913 (Domæneforpagter A., Ellehus).
2. Peter Boch, f. 18. 12. 1909 (Købmand B., Løgumkloster).
3. Christian Christiansen, f. 8. 3. 1910 (Gdr. C. Lydersholm).
4. Carl Dähnert, f. 27. 5. 1911 (Statsbetjent D.).
5. Harald Jensen, f. 9. 4. 1912 (Apoteker J., Tinglev).
6. Martin Jørgensen, f. 3. 1. 1912 (Sognepræst J., Rømø).
7. Andreas Kien, f. 14. 8. 1912 (Husmand K., Rørkær).
8. Hans Korsgaard, f. 15. 4. 1910 (Gaardejer K., Jejsing).
9. Poul Larsen, f. 2. 3. 1911 (Vagtmester L.).
10. Klaudie Lassen, f. 28. 1. 1912 (Gaardejer L., Rørkær).
11. Christine Pedersen, f. 7. 4. 1911, (Enkefru P.).
12. Johan Christian Petersen, f. 1. 3. 1912, (Førstelærer P., Møgeltønder).
13. Kai Posselt, f. 24. 7. 1912, (Gaardejer P., Møgeltønder).
14. Kathrine Stamp, f. 10. 3. 1912, (afd. Gaardejer S., Skærbæk).
15. Magdalene Thomsen, f. 5. 5. 1912, (afd. Gaardejer T., Skærbæk).

II G.

1. Maren Bech, f. 8. 7. 1912 (afd. Gaardejer B., Skærbæk).
2. Andreas Brink, f. 1. 4. 1913 (afd. Gaardejer B., Rørkær).
3. Svend Christensen, f. 26. 4. 1913 (Gaardejer C., Solskov, Hedensted).
4. Walter Dähnert, f. 12. 3. 1913 (Broder til Nr. 4 i III G.).
5. Karl Fischer, f. 11. 5. 12 (Guldsmed F.).
6. Detlef Keller Hansen, f. 8. 10. 1911 (afd. Gdr. H., Døstrup).
7. Sophie Horst, f. 26. 10. 1912, (Bygmester H.).
8. Peter Jeppesen, f. 26. 1. 1913 (Malermester J., Løgumkloster).
9. Ingeborg Knochenhauer, f. 26. 12. 1912 (afd. Kapt. K., Højer).
10. Svend Linnet, f. 9. 4. 1913 (afd. Forpagter L., Jejsing).
11. Aage Møll, f. 27. 1. 1908 (Smed M., Gjurup, Hjørring).
12. Rigmor Nielsen, f. 6. 2. 1911 (Sognepræst N., Ravsted).
13. Alfred Nissen, f. 30. 10. 1912 (Gaardejer N., Hjerpsted).

14. Harald Paulsen, f. 26. 11. 1912 (Dr. med. P., Skærbæk).
15. Hans Petersen, f. 26. 9. 1912 (Gaardejer P., Emmerske).
16. Karl Ditlev Rossen, f. 19. 3. 1913 (afd. Bankdirektør R.).
17. Holger Schmidt, f. 11. 7. 1912 (Tandtekniker S., Rødding).
18. Mathias Schwartz, f. 5. 2. 1910 (Sognepræst S., Burkal).
19. Oluf Schwartz, f. 28. 11. 1911, (Broder til Nr. 18).

I. G.

1. Meta Andersen, f. 21. 2. 1915 (afd. Gaardejer A.)
2. Otto Dietrich Detlefsen, f. 24. 7. 1914 (Gaardejer D., Gaden).
3. Peter Hansen, f. 2. 7. 1911 (Landmand H., Ellum).
4. Edith Horst, f. 19. 10. 1913 (Søster til Nr. 7 i II G.).
5. Inger Iversen, f. 7. 10. 1913 (Forpagter I., Rosinfeldt).
6. Peter Christian Iversen, f. 23. 5. 1914 (Gaardejer I., Bønderby).
7. Paul Jensen, f. 25. 10. 1914 (Broder til Nr. 5 i III G.)
8. Walther Johannsen, f. 28. 8. 1913 (Malermester J., Højer).
9. Emma Meier, f. 9. 7. 1913, Automobilhandler M.).
10. Grethe Mosbech, f. 1. 8. 1914 (Amtslandsinspektør M.).
11. Karl Petersen, 15. 9. 1913 (Købmand P.).
12. Jørgen Svane, f. 5. 8. 1913, (Lærer S., Østerby).
13. Erika Sørensen, f. 3. 12. 1913 (Lærer S., Møgeltønder).
14. Hans Iver Toff, f. 12. 12. 1913 (Apotheker T.).
15. Henning Worsøe-Andersen. f. 3. 4. 1912 (Postkontrollør W.-A.).

Realklassen.

1. Helene Andresen, f. 30. 11. 1913 (Toldfunktionær A.).
2. Martha Bötetführ, f. 4. 9. 1913 (Grundbogsfører B.).
3. Aase Damgaard, f. 25. 3. 1914 (Overtoldbetjent D.).
4. Annelise Detleffsen, f. 26. 12. 1913 (Gaardejer D., Østerby).
5. Elise Drehn, f. 14. 4. 1913 (Møller Damgaard, Visby).
6. Ove Frederiksen, f. 26. 1. 1913 (Baneformand F., Bylderup).
7. Arnold Gregersen, f. 29. 9. 1913 (Malerm. G., Møgeltønder).
8. Thyra Jessen, f. 28. 6. 1913 (Toldfunktionær J.).
9. Johanne Lund, f. 13. 9. 1913 (Stationsforst. L., Bredebro).
10. Arne Buch Nielsen, f. 23. 4. 1914 (Direktør N.).
11. Jakob Nissen f. 28. 4. 1913 (Snedker N's Enke, Visby).
12. Christian Paulsen, f. 29. 6. 1914 (Gaardejer Hansen, Ellum).
13. Marius Petersen, f. 30. 7. 1914 (Banearbejder P., Svanstrup).
14. Willy Pein. f. 14. 2. 1914 (Postbud P., Løgumkloster).
15. Christian Posselt, f. 16. 5. 1914 (Broder til Nr. 13 i III. G.).
16. Erwin Schwartz, f. 28. 11. 1913 (Broder til Nr. 18 og Nr. 19 i II G.).
17. Ove Stæhr, f. 20. 12. 1913 (Stationsforstander S., Stoholm).
18. Ida Sørensen, f. 17. 5. 1913 (Fiskeskipper S., Højer).

Mellemskolen.

4. M. A.

1. Inger Bötetführ, f. 21. 9. 1914 (Søster til Nr. 2 i R.)
2. Ellen Davidsen, f. 8. 2. 1915 (Godsinspektør D., Møgeltønder).
3. Dagmar Gårde, f. 13. 1. 1915 (Missionsprovst G., Afrika).
4. Anita Langwadt, f. 8. 1. 1915 (Købmand L., Løgumkloster.).
5. Børge Lieb, f. 6. 9. 1914 (Toldkontrollør L.).

6. Karen Linnet, f. 24. 10. 1914 (Forpagter L., Store Tønde).
7. Kristine Linnet, f. 24. 6. 1915 (Søster til Nr. 10 i II G.).
8. Walter Lorenzen, f. 21. 2. 1915 (Arrestforvarer L.).
9. Inger Margrethe Nielsen, f. 20. 8. 1914 (Søster til Nr. 12 i II G.).
10. Folmer Novrup, f. 19. 8. 1915 (Overlærer N.).
11. Johanne Petersen, f. 12. 8. 1912 (afd. Mejeribestyrer P., Rømø).
12. Hans Posselt, f. 2. 9. 1914 (Gaardejer P., Sydfeldt).
13. Gert Lausten Thomsen, f. 29. 12. 1914 (Amtslæge L. Th.).

4. M. B.

1. Bernth Anker Bødtker, f. 18. 10. 1914 (Slagteridirektør B.).
2. Hans Peter Christensen, f. 6. 1. 1914 (Skomager C., Ballum).
3. Anne Marie Danielsen, f. 22. 3. 1914 (Gaardejer D., Gerup).
4. Käthe Dylmer, f. 29. 9. 1914 (Tandtekniker D.).
5. Emil Friis, f. 31. 3. 1914 (Hotelejer F., Bredebro).
6. Karl Erik Gjerlev, f. 4. 11. 1915 (Trafikassistent G.).
7. Andreas Hansen, f. 19. 3. 1913 (Postbud H.s Enke, Østerby).
8. Hans Hansen, f. 26. 4. 1915 (Kreaturhandler H., Vinum).
9. Nicoline Høeg, f. 21. 11. 1914 (Postbud H., Døstrup).
10. Ellen Nielsen, f. 19. 2. 1914 (Godsekspeditor N.).
11. Inge Nielsen, f. 5. 9. 1913 (Dyrlæge N.).
12. Georg Nissen, f. 11. 12. 1915 (pens. Sognepræst N.).
13. Kristian Schmidt, f. 6. 7. 1914 (Købmand S.).
14. Edith Toft, f. 27. 4. 1915 (Lokomotivfører T.).
15. Eilif Wilmar, f. 7. 6. 1915 (Lokomotivfører W.).

3. M. A.

1. Agnes Andersen, f. 9. 3. 1915, (Banenæstform. A., Tved.)
2. Carl Otto Drehn, f. 15. 4. 1915 (Broder til Nr. 5 i R.)
3. Jørgen Hansen, f. 5. 8. 1914, (Bygmester H., Løgumgaard).
6. Christian Horst, f. 4. 2. 1916 (Broder til Nr. 7 i II G. og Nr. 4 i I G.).
5. Hans Jacobsen, f. 21. 6. 1915, (pens. Lærer J.).
6. Jes Jensen, f. 24. 11. 1915, (Linjemontør J.).
7. Karl Verner Jensen, f. 27. 2. 1916, (Snedkermester J.).
8. Kathrine Jensen, f. 19. 8. 1915 (Maskinarbejder J.).
9. Elisabeth Meier, f. 29. 5. 1915 (Søster til Nr. 9 i I. G.).
10. Poul Erik Mogensen, f. 19. 10. 1915 (Bankdirektør M.).
11. Else Nicolaisen, f. 26. 6. 1916 (Gaardejer N., Løgumkloster).
12. Valdemar Nicolaisen, f. 12. 9. 1914 (Gaardejer N., Ballum).
13. Louise Skrumsager, f. 2. 8. 1914 (Gaardejer S., Visby Hedegård).

3. M. B.

1. Edlef Andersen, f. 25. 1. 1915 (Enkefru A., Jejsing).
2. Kirsten Bartels, f. 13. 1. 1916 (Tandlæge Fru B.).
3. Alfred Bertelsen, f. 15. 1. 1914 (Politibetjent B., Sæd).
4. Merry Bertelsen, f. 20. 9. 1915 (Søster til Nr. 3).
5. Marie Brink, f. 30. 12. 1915 (Søster til Nr. 2 i II G.).
6. Kai Felber, f. 16. 4. 1915 (Maskinpasser F.).
7. Eva Filskov, f. 18. 4. 1915 (Redaktør F.).
8. Viggo Gregersen, f. 14. 1. 1916 (Broder til Nr. 7 i R.).

9. Leif Hansen, f. 3. 2. 1916 (Officiant, Bøssesmager H.).
10. Hans Christian Iversen, f. 16. 6. 1916 (Broder til Nr. 6 i I G.).
12. Berthe Lund, f. 23. 3. 1915 (Søster til Nr. 9 i R.).
13. Aksel Petersen, f. 29. 9. 1916 (Gaardejer Chr. P. Rørkær).
14. Ingeborg Petersen, f. 18. 6. 1916 (Overbetjent P.).
15. Jens Georg Petersen, f. 24. 6. 1915 (Broder til Nr. 14).
16. Kjeld Posselt, f. 21. 7. 1916 (Broder til Nr. 13 i III G. og Nr. 15 i R.).
17. Chresten Rasch, f. 26. 10. 1914 (Rentier R.).
18. Christian Schmidt, f. 15. 10. 1914 (Enkefru S., Løjtved).
19. Hans Schmidt, f. 16. 6. 1914 (Gaardejer S., Klovtoft).
20. Helga Sønnichsen, f. 24. 7. 1915 (fhv. Gaardejer S., Møgeltdr.).
21. Heinrich Wulff, f. 8. 7. 1915, (Bagermester W., Møgeltoender).

2. M. A.

1. Helene Andersen, f. 21. 2. 1917 (Søster til Nr. 1 i 3 M. a).
2. Laust Boysen, f. 2. 8. 1915 (Rebsluger B., Bredebro).
3. Tove Brønsholm, f. 28. 7. 1916 (Trafikassistent B.).
4. Karsten Eskildsen, f. 8. 5. 1916 (Seminarielærer E.).
5. Arne Jacobsen, f. 5. 11. 1916 (Overportør J.).
6. Viggo Lund Jensen, f. 5. 4. 1917 (Overtoldbetjent J., Møllehusbro).
7. Elisabeth Johannsen, f. 12. 1. 1916 (Postpakmester J.).
8. Preben Kofoed, f. 28. 6. 1917 (Kaptajn K.).
9. Anna Larsen, f. 20. 2. 1917 (Baneformand L.).
10. Kai Mogensen, f. 3. 12. 1915 (Stationsmester M., Daler).
11. Anna Buch Nielsen, f. 26. 5. 1916 (Søster til Nr. 10 i R.).
12. Ernst Piculell, f. 25. 7. 1916 (Installatør P.).
13. Peter Reinau, f. 31. 8. 1916 (Dommerfuldmægtig R.).
14. Ditlev Schmidt, f. 13. 5. 1916 (Broder til Nr. 13 i 4. M. B.).
15. Anne Mathilde Simonsen, f. 28. 10. 1917 (Sognepræst S., Nørre Løgum).
16. Otto Thorsen, f. 30. 8. 1917 (Byraadssekretær T.).
17. Karen Toft, f. 18. 11. 1916 (Søster til Nr. 14 i 4. M. B.)

2. M. B.

1. Petra Andersen, f. 6. 6. 1917 (Søster til Nr. 1 i I G.).
2. Kirsten Atke, f. 25. 4. 1917 (Mellemskolelærer A.).
3. Christian Danielsen, f. 9. 1. 1917 (Broder til Nr. 3 i 4. M. B.).
4. Kai Filskov, f. 5. 6. 1916 (Broder til Nr. 7 i 3. M. B.).
5. Mary Frederiksen, f. 23. 4. 1916 (Søster til Nr. 6 i R.).
6. Vagn Frederiksen, f. 24. 9. 1916 (Lærer F.).
7. Frede Gothardsen, f. 17. 7. 1917 (Gaardejer G., Nørmark).
8. Aage Hansen, f. 28. 11. 1917 (Lærer H., Abild).
9. Willy Hansen, f. 7. 6. 1916 (Togbetjent H.).
10. Margrethe Jepsen, f. 19. 8. 1916 (Musikhandler J.).
11. Arthur Jordt, f. 17. 11. 1914 (Hotelejer J., Højer).
12. Walter Larsen, f. 14. 9. 1916 (Lokomotivfyrbøder L.).
13. Karla Nielsen, f. 2. 8. 1916 (Hotelejer N.).
14. Cecilie Schwartz, f. 21. 12. 1916 (Søster til Nr. 18 og 19 i II. G. og Nr. 16 i R.).
15. Knud Svane, f. 19. 6. 1916 (Broder til Nr. 12 i I. G.)

16. Villiam Thiellesen, f. 14. 6. 1917 (Toldkontrollør T., Højer)
17. Emilie Thomsen, f. 18. 6. 1914 (Møller T., Lindskov Mølle).
18. Ellen Troelsen, f. 10. 4. 1916 (Hotelfestyrer T.)
18. Carl Wilhelmsen, f. 25. 5. 1917 (Jernbanearbejder W.).

1. M.

1. Jens Andersen, f. 6. 2. 1918 (Arkitekt A.).
2. Ruth Appel, f. 13. 3. 1918 (Søster til Nr. 1 i III. G.).
3. Andrea Becker, f. 30. 7. 1917 (Handelsmand B., Møgelønder).
4. Olaf Borch, f. 28. 1. 1918 (Togfører B.).
5. Erika Bøteführ, f. 5. 9. 1917 (Søster til Nr. 2 i R. og Nr. 1 i 4. M. A.).
6. Ruth Christensen, f. 20. 10. 1918 (Provst C.).
7. Henny Christiansen, f. 22. 11. 1917 (Maler Otzen).
8. Marie Hansen, f. 11. 8. 1917 (Mejeribestyrer H., Jejsing).
9. Paul Horst, f. 29. 8. 1918 (Broder til Nr. 7 i II. G., Nr. 4 i I. G. og Nr. 4 i 3. M. A.).
10. Aksel Iversen, f. 1. 9. 1918 (Broder til Nr. 6 i I. G. og Nr. 10 i 3. M. B.).
11. Herman Johannsen, f. 29. 4. 1917 (Broder til Nr. 8 i I. G.).
12. Åge Jørgensen, f. 14. 7. 1917 (Overofficiant J.).
13. Ingeborg Kiil, f. 25. 11. 1916 (Kaptajn K., Højer).
14. Henny Kjærbye, f. 21. 7. 1917 (Fabrikant K., Højer).
15. Johannes Klindt, f. 28. 3. 1918 (Gaardjer K., Sølsted).
16. Hans Kühne, f. 28. 3. 1919 (Dyrlæge K., Tinglev).
17. Edel Lieb, f. 27. 3. 1917 (Søster til Nr. 5 i 4. M. A.).
18. Bjarne Lindhardt, f. 3. 12. 1917 (Vejassistent L.).
19. Anne Marie Linnet, f. 8. 11. 1917 (Søster til N. 6 i 4. M. A.).
20. Marius Lønborg, f. 15. 11. 1917 (Gaardejer L., Gerup).
21. Erik Marquardtzen f. 22. 7. 1918 (Officiant M.).
22. Godtfried Meier, f. 13. 4. 1918 (Broder til Nr. 9 i I. G. og Nr. 9 i 3. M. A.).
23. Grethe Neistgaard, f. 23. 8. 1918 (Overbetjent N.).
24. Hans Neistgaard, f. 23. 8. 1918 (Broder til Nr. 23).
25. Alfred Nicolaisen, f. 20. 3. 1918 (Broder til Nr. 12 i 3. M. A.).
26. Jenny Nielsen, f. 8. 1. 1917 (Maskinfabrikant N.).
26. Tage Nielsen, f. 17. 5. 1918 (Broder til Nr. 12 i II. G. og Nr. 9 i 4. M. A.).
28. Poul Nilsson, f. 13. 5. 1917 (Togfører N.).
29. Inger Novrup, f. 31. 8. 1917 (Søster til Nr. 10 i 4. M. A.).
30. Knud Erik Petersen, f. 1. 1. 1917 (Remisearbejder P.).
31. Niels Karl Petersen, f. 18. 7. 1918 (Banearbejder P., Borg).
32. Peter Posselt, f. 11. 6. 1918 (Broder til Nr. 12 i 4. M. A.).
33. Gerhard Schmøkel, f. 2. 4. 1917 (Husmand S., Abterp).
34. Emilie Skov, f. 5. 2. 1918 (Sekretær Petersen).
35. Thomas Sønnichsen, f. 3. 5. 1918 (Købmand S., Møgelønder).
36. Kirsten Ulrich, f. 8. 12. 1917 (Stationsforstander U.).

3. Lærerne.

Fag- og Timefordeling.

Rektor West: Fransk I. G., Historie R., Latin III. G., Oldtidskundskab II. G., III. G.	11 Timer
Lektor Kjørboe: Engelsk I. G., III. G., Fransk R., II. G., III. G., Latin I. G.	27 Timer
Lektor Egeberg Jensen: Dansk I. M., I. G., III. G., Engelsk R., Historie 3a, 3b, II. G.	27 Timer
Lektor Kondrup: Tegning i Mellemskolen, Dansk 3b, 4a, Latin 4. M., II. G., Oldtidskundskab I. G., Religion I. G., II. G., III. G.	30 Timer
Adjunkt Fru Højlund-Kondrup: Religion 2a, 2b, 3b, Tysk 4a, 4b, R., Historie 4a	18 Timer
Adjunkt Rosenkjær: Gymnastik 2a, 2b, 3a, 3b, R., I. G., II. G., III. G., Matematik 3b, 4a, 4b	35 Timer
Adjunkt Pedersen: Dansk R., II. G., Engelsk 2a, 3a, 4b, Tysk 3b, Historie I. M., 4b, skriftlige Arbejder 3ab, Dr., Skrivning 3ab, Dr., Inspektion 4ab, Dr. (Ikke-Latinere)	32 Timer
Adjunkt Sieverts: Religion I. M., 3a, 4a, 4b, R., Dansk 3a, Historie 2a, 2b, Geografi R., Skrivning I. M., Dr., 4ab Dr., 4ab Pi., Inspektion 3ab Dr.	29 Timer
Adjunkt Larsen: Gymnastik I. M., 4a, 4b, Dansk 4b, Engelsk 2b, 3b, 4a, II. G., Inspektion 4ab (Ikke-Latinere)	32 Timer
Adjunkt Fru Ege: Geografi I. M., 2a, 2b, 4a, 4b, Naturhistorie I. M., 2a, 2b, 3a, 3b, 4b, R., Naturfag I. G., II. G., III. G.	30 Timer
Adjunkt Dr. Frk. Smith: Matematik 2a, 2b, R., I. G., II. G., III. G., Naturlære 2a, 2b, R., Bogføring R.	28 Timer
Midlertidig Adjunkt: Dr. Arndt: Tysk I. M., 2a, 2b, 3a, I. G., II. G., III. G., Geografi 3a, 3b	31 Timer
Mellemskolelærer Atke: Dansk 2a, 2b, Matematik I. M., 3a, Naturlære I. M., 3a, 3b, 4a, 4b, Sanginspektion	29 Timer
Mellemskolelærerinde Fru Otterstrøm: Gymnastik og Haandarbejde i hele Skolen, Naturhistorie 4a	28 Timer
Timefæder Seminarielærer Emborg; Sang i hele Skolen	8 Timer
Timefæderinde Fru Arndt: Skrivning I. M. Pi., 2ab Dr., 2ab Pi., 3ab Pi.	4 Timer

Under Adjunkt Pedersens Fraværelse paa Grund af Sygdom fra $\frac{20}{8}$ — $\frac{9}{10}$ 29 vikarierede cand. mag. Frk. Margrethe Andresen fra $\frac{20}{8}$ — $\frac{23}{3}$ 29 og cand. mag. Frk. Karen Else Jensen fra $\frac{24}{10}$ — $\frac{9}{10}$. Under Dr. Arndts Sygdom fra $\frac{1}{6}$ — $\frac{9}{10}$ 29 vikarierede stud. mag. Knud Hansen. Under Adjunkt Sieverts Sygdom fra $\frac{26}{10}$ — $\frac{21}{12}$ 29 vikarierede cand. mag. Frk. Karen Else Jensen.

Skema over Fag- og Timefordelingen.

Fag	III. G.	II. G.	I. G.	R.	4. M. a.	4. M. b.	3. M. a.	3. M. b.	2. M. a.	2. M. b.	1. M.	Sum
Religion	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	16
Dansk	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	47
Engelsk	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5		46
Tysk	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	6	40
Fransk	4	4	4	5								17
Latin	3	4	4		4*	4*						15
Oldtidskundsk.	1	1	1									3
Historie	4	3	3	2	2	2	3	3	2	2	3	29
Geografi				2	2	2	2	2	2	2	2	16
Naturkundsk. .	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Naturhistorie .												
Naturlære				2	2	2	2	2	2	2	2	16
Regning og Matematik	2	2	2	5	7	7	6	6	5	5	4	51
Skrivning					1	1	1	1	1	1	2	8
Tegning					1	1	1	1	2	2	2	10
Sang	2	2	2				Dr.1 Pi. 2	Dr.1 Pi. 2	2	2	2	16
Gymnastik. . . .	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	44
Ialt ugentl. T.	36	36	36	36	34	34	Dr. 35 Pi. 36	Dr. 35 Pi. 36	36	36	36	

*) De 4 Latintimer i 4. M. a. og b. er taget med 1 Time fra hvert af Fagene: Dansk, Matematik, Tegning og Skrivning.

Timer til Pigenes Haandarbejde er taget fra Gymnastiktimerne, samt for 1. M. 1 Time fra Skrivning og 2. M. 1 Time fra Tegning.

For udenbys Elever af 4ab har der været to ugentlige Lektørelæsnings timer, for Drengene af 3ab 1., alle under en Lærers Tilsyn.

Undervisningen har været fælles i følgende Timer: Gymnastik: III. G. og II. G., R. og I. G., 4a og b, 3a og b, 2a og b, Sang I., II., III. G. (1 Time) III. G., II. G., I. G., 3a og b. Pi., 2a og b, (1 Time Fællessang), Latin 4a og b, Matematiktime for Ikke-Latinere 4a og 4b.

I Fagene Sang og Skrivning i hele Mellemskolen, i Tegning i 4. M., 3. M. og 2. M. er Parallelklassernes Drenge og Piger undervist hver for sig.

4. Undervisningen i de enkelte Fag.

Mellemskolen.

Dansk.

1. M. (Egeberg Jensen). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellemskolen I, Smith og Lange: V Hæfte samt Bæk: 50 §§. Diktat eller Genfortælling hver Uge.

2. M. A. (Atke). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mlsk. II. Heiberg: Aprilsnarrene. Schmidt og Lange: 4. Hæfte. Diktat eller Genfortælling hver Uge.

2. M. B. (Atke). Som 2. A.

3. M. A. (Sieverts). Samme Læsebog III. Side 26—34, 40—42, 42—43, 49—53, 54—57, 57—63, 67—76, 76—89, 137—146, 146—157, 157. Falbe-Hansen og Keller: Svenke Læsestykker: 7—11, 14—19, 39—49, 128—129. Bæk: 50 §§ repeteret, Holberg: Jeppe paa Bjerget. Genfortællinger, Fristile samt Skolestile efter Smith og Lange: Skriftlig Dansk 6.

3. M. B. (Kondrup). Af Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellemskolen II: S. 19—47, 63—75, 89—118, 137—158. Af Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker, S. 7—25, 28—39. Flere Værker oplæste. Af H. Bæk: 50 §§, Sætningslæren. Genfortællinger eller Stil hver Uge paa Grundlag af Smith og Lange: Skriftl. Dansk, Hæfte 6.

4. M. A. (Kondrup). Af Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellemskolen III. Prosa: Side 4—12, 13—18, 57—63, 76—89, 159—177, 183—200, 214—242, 271—275. Poesi: Side 40—57, 177—178, 200—204, 258—261. Af Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker, Side 39—43, 56—95, 69—78, 93—97, 99—101, 120—122, 128—132. Hovedværk: Blicher: Røverstuen. Stil hver Uge.

4. M. B. (Larsen). Til Eksamen opgives: Clausen og Hansen: Læsebog for Mellemskolen III, S. 19—26, 44—57, 63—67, 70—89, 146—177, 178—183, 188—200, 201—204, 264—275. Jeppe paa Bjerget. Svenske Læsestykker af Falbe-Hansen og Keller: S. 7—14, 19—20, 28—39, 128—132. Enkelte andre Stykker af Læsebogen er læst, og „Hjertens Flugt“ er oplæst for Klassen.

Religion.

1. M. (Sieverts). Hertz: Bibelhistorie for Mellem-skolen forfra til Rigets Deling. Grundtvigs bibelhistoriske Sange, samt enkelte Skriftord lært udenad.

2. M. A. (Fru Kondrup). Hertz: Bibelhistorie for Mellem-skolen. Fra Rigets Deling til Bjergprædikenen. En Del Salmer lært udenad.

2. M. B. (Fru Kondrup). Hertz: Bibelhistorie for Mellem-skolen. Fra Rigets Deling til Bjergprædikenen. En halv Snes Salmer lært udenad.

3. M. A. (Sieverts). Hertz: Bibelhistorie. Fra Lignelserne til Pinsedag, samt efter Lehmann og Pedersens Bibelbog, udvalgte Dele af Mathæusevangeliet; enkelte Salmer.

3. M. B. (Fru Kondrup). Hertz: Bibelhistorie for Mellem-skolen. Fra Bjergprædikenen til Apostlenes Gerninger. Lehmann og Pedersens Bibelbog benyttet til Repetition af Stoffet. Nogle Salmer lært udenad, andre gennemgaaet ved Læsning i Klassen.

4. M. A. (Sieverts). Lehmann og Pedersen: Bibelbog. Acta gennemgaaet og repeteret efter Hertz' Bibelhistorie.

4. M. B. (Sieverts). Som 4. M. A.

Engelsk.

2. M. A. (Pedersen). Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog. P. Jacobsen: Engelske Stiløvelser for Mellem-skolen, Mrs. H. Strang: Rough. S. 1—9.

2. M. B. (Larsen). Jespersen og Sarauw: Eng. Læse-bog og Mrs. Herbert Strang: Rough. P. Jacobsen: Eng. Stiløvelser for Mellem-skolen, Stk. 1—25.

3. M. A. (Pedersen). Jespersen og Sarauw: Engelsk Lærebog S. 11—13, 17—20, 24—29, 30—34, 42—44, 51—52, 66—74, 104—109, 113—121. P. Jacobsen: Eng. Stiføvelser, Stk. 70—182. E. Ward (H. Strang's Reader), A. Stitch i Time.

3. M. B. (Larsen). Jespersen: Eng. Læsebog, Side 1—121 med Overspringelser, ialt 62 S.; E. Ward (H. Strang's Readers), A. Stitch i Time, 30 Ns. P. Jacobsen: Eng. Stiløvelser, Stk. 25—110. Til Eksamen opgives: Læsebogen S. 113—121, A. Stitch in Time og Stiløvelser, Stk. 71—110.

4. M. A. (Larsen). Jespersen: Engelske Læsestykker. Til Eksamen opgives: S. 21—27, 36—40, 44—56, 66—78. H. Strang: Neddy; heraf opgives S. 1—35. P. Jacobsens Grammatik S. 1—51 (opgives). P. Jacobsens Stiløvelser, skrevet Stk. 181—225.

4. B. (Pedersen). Jespersen: Engelske Læsestykker, ca. 70 Sider. Heraf opgives til Eksamen S. 21—24, 36—40, 44—56, 62—65, 68—78, 92—98, 113—123. P. Jacobsens Grammatik, P. Jacobsens Stiløvelse, S. 20—49, H. Strang: Rough.

Tysk.

1. M. (Arndt). Kaper og Nielsen: Deutsch für Anfänger, St. 1—72, Kaper: Stiløvelserne, Stk. 1—38.

2. M. A. (Arndt). Reincke: Tysk Begynderbog, Stk. 103—198 i Udvalg. Kaper: Stiløvelserne, Stk. 40—70.

2. M. B. (Arndt). Som 2. M. A.

3. M. A. (Arndt). Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe, S. 1—75. Kaper: Stiløvelserne, Stk. 70—88.

3. M. B. (Pedersen). Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe, S. 1—28, 43—50, 64—75, 76—81, 93—97, 117—119. Substantiver, Adjektiver og Præpositioner efter Kapers Grammatik.

4. M. A. (Fru Kondrup). Reincke: Tysk Læsebog for Mellemskolen, S. 144—181, 200—213. Kursorisk Læsning: E. Zahn: Der Låsterer. Kapers Grammatik repeteret til Syntaxen.

4. M. B. (Fru Kondrup)). Reincke: Tysk Læsebog for Mellemskolen, S. 144—181, 200—213. Som kursorisk Læsning: E. Zahn: Der Låsterer. Kapers Grammatik repeteret til Syntaxen.

Historie.

1. M. (Pedersen). Schmidt: Lærebog i Historie, 1. Del, S. 1—110.

2. M. A. (Sieverts). Ludvig Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I, fra Norden i den hedenske Tid Bogen ud.

2. M. B. (Sieverts). Som 2. M. A.

3. M. A. (Egeberg Jensen). L. Schmidt: Lærebog i Historie II, S. 1—117.

3. M. B. (Egeberg Jensen). Som 3. M. A.

4. M. A. (Fru Kondrup). Schmidt: Lærebog i Historie, II. Del. Fra Revolutionen — Bogen ud.

4. M. B. (Pedersen). Schmidt: Lærebog i Historie, II. Del, S. 121—220.

Geografi.

1. M. (Fru Ege). C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen I, S. 1—54.

2. M. A. (Fru Ege). C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen I, S. 54 Bogen ud.

2. M. B. (Fru Ege). Som 2. M. A.

3. M. A. (Arndt). C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen II, Afrika, Asien og Australien.

3. M. B. (Arndt). Som 3. M. A.

4. M. A. (Fru Ege). C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen II, Amerika, Havene, Danmark, Island, Norge og Sverige.

4. M. B. (Fru Ege). Som 4. M. A.

Naturhistorie.

1. M. (Fru Ege). Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi for Mellemkolen I, Pattedyr. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen I.

2. M. A. (Fru Ege). Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi for Mellemkolen I, Fugle, Krybdyr, Padder og Fisk. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen II.

2. M. B. (Fru Ege). Som 2. M. A.

3. M. A. (Fru Ege). Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi for Mellemkolen II, forfra til den sorte Skovsnegl. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen III. Rasmussen og Simonsen: Organisk Kemi.

3. M. B. (Fru Ege). Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi for Mellemkolen II. Forfra til den sorte Skovsnegl. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen III. Rasmussen og Simonsen: Organisk Kemi.

4. M. A. (Frk. Otterstrøm). Bøving-Petersen og Stockmarr: Zoologi for Mellemkolen II. Fra den sorte Skovsnegl og ud. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen IV.

4. M. B. (Fru Ege). Som 4. M. A.

Naturlære.

1. M. (Aike). Rasmussen og Simonsen: Fysik for

Mellemskolen I. Forfra til Magnetisme. Elevforsøg efter tilsvarende Øvelshæfte I.

2. M. A. (Frk. Smith). Rasmussen og Simonsen: Fysik for Mellemskolen I. Fra Magnetisme og Bogen ud. Sammes uorganiske Kemi, Side 1—27 med tilsvarende Elevøvelser.

2. M. B. (Frk. Smith). Sem 2. M. A.

3. M. A. (Atke). Rasmussen og Simonsen: Fysik for Mellemskolen II. Mekanik og Lyslære med tilsvarende Elevøvelser.

3. M. B. (Atke). Som 3. M. A.

4. M. A. (Atke). Rasmussen og Simonsen: Fysik for Mellemskolen II, Lydlæren og Bogen ud. Sammes uorganiske Kemi for Mellemskolen. Fra Side 27 og Bogen ud. Elevøvelser i Tilslutning hertil.

4. M. B. (Atke). Som 4. M. A.

Regning og Matematik.

1. M. (Atke). Pihl og Ring: Regnebog for Mellemskolen I, Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser I. § 1—12.

2. M. A. (Frk. Smith). Pihl og Ring: Regnebog for Mellemskolen II, Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser I. og II. til § 32.

2. M. B. (Frk. Smith). Som 2. M. A.

3. M. A. (Atke). Pihl og Ring: Regnebog for Mellemskolen III. Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser II. til § 56.

3. M. B. (Rosenkjær). Som 3. M. A.

4. M. A. (Rosenkjær). Pihl og Ring: Regnebog for Mellemskolen IV. Julius Petersen. Geometri for Mellemskolen fra § 96 og Bogen ud.

4. M. B. (Rosenkjær), Som 4. A.

Latin.

4. M. A. og B. (Kondrup). Mikkelsen: Latinsk Læsebog for Mellemsk., S. 1—40. Til Eksamen: S. 22—40.

Realklassen.

Dansk.

(Pedersen). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for

Realklassen S. 7—30, 34—70, 76—78, 107—132, 185—201. Poul Møller: En dansk Students Eventyr. Henrik Ibsen: Terje Vigen. Ingerslev: Dansk Sproglære.

Religion.

(Sieverts). Paa Grundlag af Bergmanns Kirkehistorie I. Gennemgang af de første Aarhundreders Kirkehistorie.

Engelsk.

(Egeberg Jensen). Jespersen. Engelske Læsestykker med Øvelser, S. 160—179. Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Realklassen, 55 Sider. P. Jacobsen: Engelske Stiløvelser for Realklassen og sammes Grammatik.

Tysk.

(Fru Kondrup). Th. Storm. Der Schimmelreiter. Schiller: Wilhelm Tell. Kursorisk Læsning: P. Heyse: Andrea Delphin. Kapers Grammatik og Stiløvelser for Mellemklasserne er benyttet.

Fransk.

(Kjørboe). N. Chr. Nielsen og Franz Hoffmann: Fransk Begynderbog, S. 1—101, undt. S. 65—66.

Historie.

(Rektor). Ludv. Schmidt: Frankrig, Tyskland og England fra o. 1860. H. L. Møller: Samfundslære for Realklassen. Til Eksamen overspringes S. 46 f. o. — 52 b. incl. og Afsnittet „Familien“ S. 58 ff.

Geografi.

(Sieverts). C. C. Christensen: Geografi for Realklasser og Gymnasiet 6. Udg. Læst Rusland, Polen, de baltiske Randstater, Tyskland, Holland og Belgien.

Naturhistorie.

(Fru Ege). Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen. Simonsen: Biologi for Gymnasiet.

Regning og Matematik.

(Frk. Smith). Pihl og Ring: Aritmetik og Regning for Realklassen. (Tillægget kun delvis.)

Naturlære.

(Frk. Smith). Sundorph: Fysik for Realklassen I Side 1—19, II S. 1—30, III helt.

Gymnasiet.

Dansk.

I. G. (Egeberg Jensen). Læst 25 Sider af Bertelsens oldnordiske Læsebog og 100 Normalsider af Falbe-Hansen og Thyregod: Svenske Forfattere. Georg Christensens Litteraturhistorie til 1800 med tilsvarende Litteraturprøver efter Falkenstjerne. Folkeviser efter Olrik og Falbe-Hansen. Stil hver anden Uge.

II. G. (Pedersen). Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—25. Efter Karl Mortensens Litteraturhistorie er gennemgaaet Ohlenschläger (efter 1805) Grundtvig, Ingemann, Hauch, Blicher, P. Møller, Winther, Heiberg, Hertz, H. C. Andersen, Aarestrup, Bødtcher. De hertil svarende Stykker af Falkenstjernes Litteraturudvalg. Læst for Klassen. Axel og Valborg. Grundtvig: Paaskeliljen, Blicher: Æ Bindstov, Hosekræmmeren, Landsbydeggen, Heiberg: En Sjæl efter Døden, Hertz: Audiensen, Winther: Hjortens Flugt, et Ud. af H. C. Andersens Eventyr.

III. G. (Egeberg Jensen). Mortensens Litteraturhistorie og Falkenstjernes Litteraturudvalg fra Hertz og Bogen ud. En dansk Students Eventyr, Abels Død og Benedikt af Nursia, Drachmanns Digte fra 1870erne og Kongsemnerne. Repetition af det sproglige og litterære Eksamenspensum. Stil hver fjerde Uge.

Religion.

I. G. (Kondrup). Gennemgaaet Indledningen til Ny Testamentes Skrifter. Oldtidens Kirkehistorie: Mundtlig Gennemgang af Kirkefædrenes Biografier med Benyttelse af Haar og Nørregaard: Kirkehist, Læsestykker I og den lutherske Reformation.

II. G. (Kondrup). Gennemgaaet Middelalderen paa samme Maade.

III. G. (Kondrup). Den nyere Tids Kirkehistorie: Fra Reformationen til vore Dage, paa Grundlag af Haar og Nørregaard: Kirkehistoriske Læsestykker II,

Tysk.

I. G. (Arndt). Wildenbruch: Das edle Blut. Heyse: Andrea Delfin. Schiller: Die Jungfra v. Orleans. Schmitz: Der blinde Geronimo. Lessing: Minna von Barnhelm. Kaper: Stiløvelserne for de mellemste Klasser. Udvalgte Stykker. Tysk Syntaks.

II. G. (Arndt). Sudermann: Jons und Erdme. Kleist: Der zerbrochene Krug. Schiller: Marie Stuart. Th. Mann: Die Buddenbrooks Teil 1—4. Tysk Litteraturhistorie fra Gottsched til Goethe. Stiløvelser efter Kaper, Tyske Stiløvelser for de højere Klasser.

III. G. (Arndt). Goethe: Iphigenie. Bismarck: Gedanken u. Erinnerungen (Egelhaufs Schulausgabe). Heyse: Andrea Delfin. Tysk Litteraturhistorie fra Goethe til Hauptmann. Stiløvelser efter Kaper, Tyske Stiløvelser for de højere Klasser.

Engelsk.

I. G. (Kiørboe). Stevenson: Treasure Island. Modern Short Stories (Nelson) ca. 150 Sider. Bruun: English Plays & Dialogues. Jacobsen: Stiløvelser for Realklassen, ca. 25 Sider. Enkelte Genfortællingsstile.

II. G. (Larsen). Bruun: Modern Eng. Plays and Dialogues S. 55—115 (Strife, 60 S.); Stigaard: The Dickens Reader, S. 1—126; George Eliot: Silas Marner (280 S.); Shakespeare: Julius Cæsar, I. Akt (20 S.) Adolf Hansen: Eng. Stiløv. v. Bøgholm Stk. 1—45. Lidt Litteraturhist. efter Adolf Hansens Bog.

III. G. (Kiørboe): Merchant of Venice, Akt IV—V. Müller-Ottosen: Engelske Digtere, 50 Sider. G. Eliot: Silas Marner. Finnemore: Social Life II, ca. 125 Sider. Representative Classical Essays (Macmillan), ca. 80 Sider (Steele, Addison, Goldsmith, Lamb, Washing Irving). Stile efter Kind-Jensen og Eksamensstilene, gennemsnitlig 2 om Ugen.

Fransk.

I. G. (Rektor). N. Chr. Niensens Begynderbog læst igennem, Indledningsstykkerne repeteret; Jung: Fransk Læsebog paabegyndt.

II. G. (Kiørboe). Jung: Fransk Læsebog, ca. 100 S. Mérimée: Colomba. En Snes Diktater og mundtlige Genfortællinger. Grammatikens Hovedpunkter repeteret.

III. G. (Kiørboe). Thièrs: Bonaparte en Egypte (ekstemporal), ca. 30 S. Daudet: Tartarin de Tarascon. Sandeau: Mademørselle de la Seigliere. N. Chr. Nielsen: Stiløvelser I. Sammes Grammatik.

Latin.

I. G. (Kiørboe). Mikkelsen: Latinsk Læsebog, S. 40-50. Cæsar: Gallerkrigen, VII. Bog. Sallust: Catilina, (10 Sider).

II. G. (Kondrup). Læst Cæsars Gallerkrig VI. Bog. Sallust Catilina, Cicero: 1. 2. og 3. catilinar. Tale. Repet. Sallust: Catilina.

III. G. (Rektor). Cæsar: De bello civili (Meusels Udgave, Berlin, Weidmannsche Buchhandlung) hele 3die Bog, — dernæst repeteret hele Eksamenpensum.

Historie.

I. G. (Sieverts). Schmidt og West: Lærebog i Oldtidens Historie. L. Krabbe: Middelalderen. Alle Eleverne har holdt Foredrag til yderligere Belysning af Stoffet.

II. G. (Egeberg Jensen). Johan Ottosen: Nordens Historie indtil 1815. L. Krabbe: Den nyere Tid. Munch: Verdenshistorie, IV. Del, Revolutionen.

III. G. (Sieverts). Munchs Verdenshistorie 4. Del. Ottosen: Nordens Historie fra 1815 og Bogen ud. H. L. Møller: Samfundslære for Gymnasiet. Desuden repeteret Eksamenpensum. Enevældens Organisation, den persiske Krig 750-404. Der har været afholdt 4 skriftlige Prøver i Aarets Pensum.

Oldtidskundskab.

I. G. (Kondrup). Læst Østergaards Udvalg af Odysseen. Sechers Mythologi med Udeladelse af enkelte Afsnit, samt den til Odysseen hørende Kunsthist. efter Secher.

II. G. (Rektor). Herodot ved Hude, hele Hefte 2., af Hefte 3: forfra til S 44 og S 70-76. Aiskylos: Perserne og Sofokles: Antigone.

III. G. (Rektor). Sokrates' Forsvartstale ved Gertz. dernæst Repetition af Eksamenpensum.

Naturkundskab.

I. G. (Fru Ege). Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr: Geologi for Gymnasiet I og II.

II. G. (Fru Ege). Simonsen: Biologi for Gymnasiet, S. 1-40, 52-65. Krogh: Fysiologi for Gymnasiet, forfra til Nervefysiologien. Stockmarr: Atmosfæren, Klima og Plantebælter.

III, G. (Fru Ege). Simonsen: Biologi for Gymnasiet, S. 40-52, og 65-Bogen ud. Krogh: Fysiologi for Gymnasiet, fra Nervefysiologien Bogen ud. Stockmarr: Atmosfæren, Klima og Plantebælter. C. C. Christensen: Geografi for Realklassen, Rusland og De britiske Øer.

Matematik.

I. G. (Frk. Smith). T. Bonnesen: Matematik I., forfra tit Kap. 4.

II. G. (Frk. Smith). Samme Bog, Side 51-96.

III. G. (Frk. Smith). Samme Bog, Kap. 8, 10, 12, og 13 med Tilføjelse til Trigonometrien. Eksamenspensum repeteret.

Eksamensopgivelser til Studentereksamen.

Dansk.

Bertelsens oldnordiske Læsebog: S. 3-13 og 38-42, sammes Sproghistorie: Forfra til S. 36, 81-82, 86-89, 104-108. Falbe-Hansen og Thyregod: Svenske Forfattere: S. 240-250, 320-326, 366-369, 371-372. Mortensens Litteraturhistorie fra Holberg og Bogen ud. Falkenstjernes Haandbog i Dansk Litteratur (2 Udg.) I.: 136-140, 152-153, 173-176, 191-192, 199-201, 206-208, 237-239, 254-256, 265-268, 288-289, 323-329, 335-338, 348-349, 354-355. II. 4, 16-17, 23-24, 26, 29-30, 31-32, 44-46, 48-51, 64, 67-68, 85-87, 106-107, 137-141, 146-147, 151-153, 178-179, 193-203, 216-218, 226-228, 255-256, 275-280, 312-316, 318-320, 321-322, 323-324, 401-404, 516-518, 536-539 Erasmus Montanus, St. Hansaften-Spil, En Landsbydegns Dagbog og Kongsemnerne.

Tysk.

Lessing: Minna v. Barnhelm I.-H., Goethe: Iphigenie II. og IV. Schiller: Maria Stuart III., Bismark: Ged. u. Erinnerungen S. 1-12, 90-100 (Egelhaafs Udg).

Engelsk.

Shakespeare: The Merchant of Venice. Act III. Müller og Ottosen: Eng. Digtning I., 22-35, 108-111. II. 23-

29, 37-42, 50-58. Monk: Represent. Class. Essays 1-9: 20-25, 30-38, 66-80, 114-121, 164-185. George Eliot, Silas Marner. chs I-II. The Dickens Reader S. 50-57.

Latin.

Ciceros 2., 3. og 4. catilin. Tale. Cæsar: Bell. Civil. Kap. 84-102¹ (b. ind.). Sallust Catilina fra Kap. 39,6.

Oltidskundskab.

Odysseen ved Østergaard 6., 9., 19. og 23. Sang. Aiskylos: Perserne, Sofokles: Antigone. Herodot ved Hude 3. Hefte forfra til S. 44, 70-76. Sokrates' Forsvars-tale (Græsk Kunsthistorie, Kreta eksklusive, efter Secher).

Historie.

Verdenshistorien fra 1815 (efter Munch). Nordens Historie i samme Tidsrum (efter Ottosen). H. L. Møllers Samfundslære samt Ottosen: Nordens Historie 1660-1700 og Schmidt og West: Oldtiden, Grækenland 750-404.

Matematik.

Aritmetik og Algebra.

Den almindelige kvadratiske Ligning. Sætningerne om Røddernes Sum og Produkt. Ligninger, der indeholder Kvadratrod. Polynomiet af 2den Grad: Opløsning i Faktorer; Fortegnsgenstand (Uligheder af 2den Grad); Maksimum og Minimum. Differens- og Kvotientrækker; Summen af den uendelige Kvotientrække. Sammensat Rentenregning med ganske simple Anvendelser paa Annuiteter.

Geometri.

Længden af Cirkelens Periferi og af Dele af denne. Arealet af Cirklen, Cirkeludsnit og Cirkelafsnit. De trigonometriske Funktioner (sinus, cosinus, tangens og cotangens) af spidse og stumpe Vinkler med simple Anvendelser paa Trekantsberegninger Retvinklede Koordinaters Anvendelse til grafisk Fremstilling af simple Funktioner (f. Eks. ax , ax^2 , ax^2+bx+c , $\frac{a}{x}$ for specielle Værdier af Koefficienterne).

Naturfag.

Simonsen: Biologi. C. C. Christensen: Geografi for Realklassen: Rusland og De britiske Øer. Stockmarr; Atmosfæren, Klima- og Plantebælter.

Gymnastikundervisningen med Drengene.

(Rosenkjær og Larsen).

Timerne er anvendt til Gymnastik, Fodbold, Haandbold og Svømning efter Aarstiderne:

Den 25. 8. 1929 Fodboldkamp med gamle Elever
Sejr for Skolen (8—3).

Den 21. 9. 1929 i Tønder: Ribe—Tønder (2—4).

Den 26. 9. 1929 i Sorø: Sorø—Tønder (5—3).

Den 28. 9. 1929 i København: Vestre Borgerdydsskole—Tønder (1—7).

Den 3. 5. 1930 i Ribe: Ribe—Tønder (1—4).

Den 16. 5. 1930 i Sønderborg: Hass-Skole—Tønder (3—2).

Den 17. 5. 1930 i Sønderborg: Birkerød—Tønder
uafgjort (1—1).

Desuden er der afholdt Træningskamp med Seminariet
og Tønder Boldklub.

Den 25. 8. 1929: Haandboldkamp med gamle Elever.
Sejr for Skolen (18—6).

Den 13. 3. 1930: Gymnastikopvisning af Skolens frivillige Drengehold,

I Store Bededagsferien deltog Skolen i Idrætsstævnet i Sønderborg med et Drengehold i Gymnastik (Hr. Larsen) og et Fodboldhold af I. og II. Gymnkl., Kampresultaterne er meddelt ovenfor.

Gymnastikundervisningen med Pigerne.

(Fru Otterstrøm).

Timerne er anvendt til Gymnastik, Langbold og flere Boldspil, i Gymnasiet ogsaa Kastetennis.

Foruden Dragt og Sko skal hver Elev have Badehætte og Haandklæde for at deltage i Badning efter hver Time.

Ved Idrætsstævnet i Sønderborg deltog Pigerne med et Gymnastikhold af 4. M. og et blandet Haandboldhold (over 15 Aar) og et Opvisningshold i Kastetennis. I Haandbold spilledes en Kamp: Lyngby—Tønder, hvor sidstnævnte sejrede med 7 Maal mod 4.

Skriveundervisningen.

(Sieverts, Fru Arndt, Pedersen).

Overintendant Jørgensens Hæfter er gennemgaaet. 4 A og B Drenge: Jørgensen og Martinus Hansen: Praktiske Øvelser i Handelsbogføring.

Tegneundervisningen.

(Kondrup).

Mellemskolen har gennemgaaet fritstaaende Modeller med Benyttelse af Vandfarver. Enkelte Elever har desuden tegnet efter Motiver fra Skolens Gange og Gaard.

Sangundervisningen.

(Emborg).

Vejrtræknings-, Tonedannelses- og Udtaleøvelser. En- og tostemmige Træffeøvelser. Indøvelse af en- og tostemmige Folke- og Fædrelandssange. I den ugentlige Fællessangtime er indøvet tre- og firstemmige Sange og Kanons.

Haandarbejdsundervisningen.

(Fru Otterstrøm).

1. M.: Øvelser efter Reglementet.
2. M.: En Underkjole.
3. M.: En Kombination.
4. M.: Et Sæt Pyjamas.

Den frivillige Svømmeundervisning.

(Larsen og Fru Otterstrøm).

I Sommermaanederne arrangerer Skolen Svømmeundervisning udenfor Skoletiden. Der undervises her i Bryst- og Rygsvømning, Undervandssvømning, Dykning, Bjergning og Livredning med de af Ministeriet foreskrevne Svømmeprøver for Øje. Udgifterne ved denne Undervisning afholdes af Skolen, og Deltagelsen er gratis for Skolens Elever.

Svømmeprøver aflagdes af Elever; Frisvømmerprøven af 8 Piger og 7 Dreng, og den udvidede Prøve af 1 Pige og 6 Dreng.

Det kristelige Gymnasiastarbejde.

I det forløbne Aar har der været nogle Udflugter til Omegnen, mens Bibelkredsene paa Grund af Sygdom blev indskrænkede noget. Det første Møde fandt Sted i Præstegaarden, hvor 3 af de unge, Elin Appel, Christiansen og Dännerth fortalte deres Kammerater om Oplevelser fra Sommermøderne. Ved den næste Sammenkomst samme Sted holdt Pastor Frimer Larsen, nu Missionær i Kina

Bibeltime over Phil. I. I Februar fandt Turen til Løgumkloster Sted, idet Fabrikant Bock og Frue venligst havde indbudt Kredsen. Adjunkt Sieverts viste om i den gamle Kirke og det genopbyggede Kloster. Efter Kaffebordet talte Pastor Gundtoft. Sognepræst Hansen, Visby, som i Aarets Løb har holdt 3 Bibeltimer, indbød i Marts til Besøg i den ærværdige Visby Præstegaard. Endelig, Traditionen tro, samlede Kredsen Paaskelørdag i Abild Præstegaard, hvor Gymnasiastbevægelsens jyske Leder, Byrådssekretær Spreckelsen, Randers, holdt Foredrag. Afslutningsmødet fandt atter Sted i Præstegaarden, hvor Pastor Høgsbro fortalte fra sin Rejse i Ukraine, mens Adjunkt Sieverts og Frue holdt Afslutningstalen til Drengene og Pigerne samt takkede for Trofasthed i Arbejdet i det svundne Aar. Bibeltimer har været holdt hos Fru Rektor West, Postkontrollør Worsøe Andersen og Adjunkt Sieverts.

Vi er Provsten og Præsterne megen Tak skyldige for Arbejde og Gæstfrihed i Aaret, som svandt. K. S.

5. Stipendier, Flids- og Bogpræmier.

1. Ved Skrivelse af 8 Novbr. 1929 meddelte Undervisningsministeriet, at der for 1929-30 var stillet et Beløb af 770 Kr. til Raadighed til Stipendier og Flidspræmier. Deraf udtoges som Oplagspenge 260 Kr., idet C. Christiansen, III. G, fik 140 Kr. og Keller Hansen, II. G, 120 Kr. Dernæst udbetaltes følgende Stipendier: 25 Kr. til Dähnert, III. G, 25 Kr. til Poul Larsen, III G, til Aage Møll, II G og Rossen II G, hver 75 Kr., til Mathias Schwarz, II G, 35 Kr., H. P. Christensen, 4 M, 75 Kr. og Nicoline Høgh og Georg Nissen, begge 4 M, hver 50 Kr., ialt 410 Kr. Uden Ansøgning fik Peter Jeppesen, II G, Hans Petersen, II G, Arnold Gregersen, Realkl., og Anna Simonsen, i 2 a, hver 25 Kr. i Flidspræmie, ialt 100 Kr.

Desuden uddeltes en Række Bogpræmier. Af Sprogforeningens Boggave modtog Klaudie Lassen, III G, Thorvaldsens Værker ved E. Hannover, C. Christiansen, III G, C. Kochs Udvalg af S. Kirkegaards Skrifter, Andreas Brink, II G, Dahl og Linvalds Værk om Sønderjylland, Anne Marie Danielsen, 4 M: A. D. Jør-

gensens 40 Fortællinger og Kätthe Dylmer, 4 M: Gennem 1500 Aar. Alliance Francaise' Boggave le Petit Larousse blev givet til Sven Linnet II G., og Selskabet af 1916' Bøger til Elin Appel III G., (Keller: der grüne Heinrich), Ingeborg Knockenhaur II G., (Immermann: der Oberhof) og Karl Werner Jensen 3 a, (Schweirfurth: Afrikanisches Skizzenbuch). Lærerkollegiets Boggave: Ludvig Holstein: Dansk Natur blev overrakt Grete Skrydstrup I G. der lige var overflyttet til Ribe Kathedralskole.

2. Det Jensenske Mindelegat stillede atter i 1929 100 Kr. til Skoiens Raadighed; 25 Kr. gaves som Boghjælp til Peter Hostrup af III G., de resterende 75 Kr. uddeles ved Skoleafslutningen d. 27. Juni d. A.
3. Ved Afslutningsfesten i 1929 overrakte der en Bog-gave fra Tønder Statsskoles Elevforening: Selma Lagerlöfs Jerusalem til Grethe Skrydstrup af 4 M.
4. Tønder Bys Boglegat uddeltes ved det nye Skoleaars Begyndelse. Gennem Skrivelse af 17 Maj 1929 meddelte Magistraten, at der for 1929-30 af Strucks Legat var bevilget et Beløb af 200 Kr. til Anskaffelse af Undervisningsmidler til ubemidlede Børn fra Tønder. Efter Ansøgning modtog Poul Larsen III G. 35 Kr., Dähnert III G., 30 Kr., Karl Ditlev Rossen II G. 35 Kr., Helene Andresen, Realkl. 35 Kr., Tyra Jessen, Real. 20 Kr., Georg Nissen, 4 M. 25 Kr. og Caroline Nielsen, 3 M, 20 Kr.

6. Nogle Oplysninger for Hjemmene.

Om Skolens Eksaminer.

Af afsluttende Eksaminer forbereder Tønder Statsskole i Øjeblikket til Mellemskoleeksamen, Realeksamen og nysproglig Studentereksamen. Til Vejledning for Hjemmene hid sættes her nogle Oplysninger om de til disse Eksaminer knyttede Rettigheder.

Mellemskoleeksamen er først og fremmest Betingelse for Deltagelse i Realklassen og Gymnasiet i det Omfang, som ovenfor er fremstillet.

Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation har udtalt, at for det store Antal unge Mennesker, af

hvem man vil forlange et vist Kendskab til flere Skolefag, end Folkeskolen byder, men for hvem samtidig en nogenlunde tidlig Indtræden i praktisk Virksomhed har overvejende Betydning, vil man foretrække Mellemskoleeksamen.

Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk har udtalt, at Mellemskoleeksamen synes at være en for Haandværkets og Industriens Lærlinge vel afpasset Prøve, og at man nærer det Haab, at man i Haandværk og Industri mere og mere vil virke hen til, at disse Fags Lærlinge møder med Mellemskoleeksamens Kundskaber.

Realeksamen giver Ret til at indstille sig til juridisk Eksamen for ustuderede. Realeksamen med 3 Sprog og alle 3 matemiske Discipliner (praktisk Regning, Aritmetik og Geometri) giver Ret til at indstille sig til Adgangseksamen til polyteknisk Læreanstalt. Samme Eksamen med 3 Sprog samt praktisk Regning og Mat. og Tillægsprøve i Latin giver Adgang til at indstille sig til den farmaceutiske Medhjælpereksamen og til at indmelde sig paa Tandlægeskolen.

Realeksamen forlanges ved Ansættelse i forskellige Stillinger under Toldvæsenet, Statsbanerne, Telegrafvæsenet, Postvæsenet og den kgl. grønlandske Handel. Endvidere kræves den som Betingelse for Optagelse som Landbrugs- eller Havebrugselev paa Landbohøjskolen; (for Optagelse som Landinspektørelv, Veterinærelv eller Skovbrugselev vil derimod blive forlangt enten Studentereksamen eller en særlig Adgangsprøve foruden Realeksamen).

I mangfoldige private Stillinger paa Kontorer, i Banker, Assuranceselskaber o. l. vil man foretrække Ansøgere med Realeksamen.

Studentereksamen af den nysproglige Retning giver Ret til at lade sig immatrikulere ved Københavns Universitetsksamner, dog kræves der til Studium under det teologiske Fakultet en Tillægsprøve i Græsk. Ved den polytekniske Læreanstalt maa der bestaaes en særlig Adgangseksamen. Nysproglig Studentereksamen giver Ret til Optagelse

paa Landbohøjskolen som Landinspektør-, Veterinær- og Skovbrugselev.

Optagelse af nye Elever.

Betingelse for Optagelse i Skolen er følgende:

1. Optagelse finder regelmæssigt Sted ved Begyndelsen af et nyt Skoleaar. Dog kan Rektor bevilge Undtagelser fra denne Regel. I denne Sammenhæng vil Skolen gøre Hjemmene opmærksom paa et Forhold, som hvert Aar volder os en Del Besvær. Det hænder ofte, at Elever, som indmeldes i Løbet af Skoleaaret i Mellem skolens 1. Klasse (dette Tilfælde er det hyppigste) i Hovedfagene Dansk og Regning er vel forberedt, men i Historie, Geografi og Naturhistorie ikke har læst det fastsatte Pensum; det indskærpes, at Skoien maa kræve, at de fastsatte Krav ogsaa fyldestgøres i disse Fag.

2. Eleverne maa ved Optagelse i 1. Mellem skoleklasse ikke være under 11 Aar (ved Optagelse i 2. Mellem skoleklasse altsaa ikke under 12 Aar osv.) og maa paa den anden Side ikke være mere end 2 Aar over Klassens Gennemsnitsalder. Undtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Rektor.

3. Optagelse finder Sted efter en bestaet Optagelsesprøve, der afholdes kort før Sommerferiens Indtræden, og hvortil Anmeldelse for 1. M s Vedkommende regelmæssigt maa være sket inden Udgangen af Maj Maaned.

Fordringerne ved Optagelse i 1. Mellem skoleklasse er følgende. (Anordning af 19. Juni 1903):

1. Dansk, mundtlig. Der kræves af Eleven sikker, flydende og forstandig Oplæsning af et Stykke læst Prosa; desuden skal han (hun) prøves i Oplæsning af et Stykke ulæst, fortællende Prosa, som efter Indhold og Sprogform maa antages at ligge inden for hans Alderstrins sædvanlige Fatteevne, og vise nogenlunde Sikkerhed deri. Efter Oplæsningen maa han, vejledet ved Eksaminators Spørgsmaal, kunne genfortælle, hvad han har læst, og vise, at han for-

- staar det. Han maa kunne udenad nogle enkelte, væsentlig fortællende Digte og være i Stand til at gøre Rede for deres Indhold. Ved Samtale paa Grundlag af det læste skal Eksaminator tillige forvisse sig om, at han har Øvelse i at finde Hovedleddene i en Sætning og i at kende de vigtigste Ordklasser og deres Bøjning.
2. Dansk, skriftlig. Han maa uden væsentlige Fejl i Retskrivningen kunne skrive et i Omfang passende Stykke, som dikteres langsomt for ham med Angivelse af Skilletegnene, og som ikke indeholder sjældne Ord eller Ordforbindelser. Fremdeles maa han være nogenlunde indøvet i at kunne gengive i Skrift et ham fortalt eller langsomt forelæst fortællende Stykke, som ikke er synderlig langt, og hvis Sætningsbygning og Indhold er let fatteligt. (Der fordres ikke, at Eleven skal kunne anbringe Skilletegn.)
  3. Regning. Prøven skal være baade skriftlig og mundtlig. Eleven maa kunne den lille Tabel med Sikkerhed og have Færdighed i at løse Opgaver i de fire Regningsarter med benævnte og ubenævnte hele Tal samt kunne anvende disse Regningsarter paa simple Opgaver i Reguladetri. Han maa endvidere have Kendskab til Brøkbegrebet i Almindelighed og kunne addere og subtrahere ensbenævnte Brøker. Han maa ogsaa kende Decimalbetegnelsen og kunne foretage Addition og Subtraktion af Decimalbrøker samt multiplicere saadanne med en hel Multiplikator og dividere dem med en hel Divisor. Hovedregning maa han kunne udføre sikkert og hurtigt med mindre Tal.
  4. Skrivning. Han maa kunne skrive latinsk Skrift tydeligt og nogenlunde pænt i en Bog med Pen og Blæk, saavel enkelte Bogstaver og Ord som hele Sætninger, der fylder en Linie og derover. Ligeledes skal han prøves i Afskrift af et kort Stykke efter en Bog.
  5. Religion. Eleven maa have lært de vigtigste Fortællinger af hele den bibelske Historie at

kende gennem mundtlig Fortælling eller efter et let og kortfattet Bibelhistorie samt kunne nogle faa letfattelige Salmer. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.

6. Historie. Han maa have læst eller mundtlig faaet meddelt et efter Tidsfølgen ordnet Udvalg af Fortællinger om Hovedpersoner og Hovedbegivenheder fra hele Fædrelandshistorien og frit kunne genfortælle deres væsentlige Indhold. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.
7. Geografi. Han skal paa Grundlag af Landkortet, med eller uden Hjælp af en lille Lærebog, have vundet et ret fyldigt Kendskab til Danmarks Geografi og ligeledes, om end i mindre Omfang, til Norges og Sveriges. Fremdeles maa han have lært at orientere sig paa en Globus og et Europaskort, saa at han kender Verdensdelene og de store Verdenshave samt har en Oversigt over Europas vigtigste Lande og disses Hovedstæder.
8. Naturhistorie. Han skal gennem fagttagesundervisning have vundet Kendskab til en Del, dog ikke ret mange, Hovedtyper af Dyr- og Planteverdenen, særlig til vore vigtigste Nyttplanter.

4. Optagelse i en af Mellemskolens højere Klasser kan finde Sted efter en bestaaet Optagelsesprøve, der viser, at Eleven i Modenhed og Kundskaber staar paa lige Trin med den Klasses Elever, i hvilken han (hun) søger Optagelse.

For Optagelse i 4. Mellemskoleklasse efter privat Forberedelse har Ministeriet truffet særlige Bestemmelser, hvorom Oplysning kan faas hos Skolens Rektor. Optagelse i 4. M. i Skoleaarets Løb kan kun ske med Ministeriets Tilladelse.

5. I Realklassen kan kun optages Elever, som har bestaaet Mellemskoleeksamen med et Eksamensresultat af mindst 4,5. Dog har saadanne Elever ikke Krav paa Optagelse (eller Ombytning), men Skolen har Ret til at træffe Afgørelse derom i hvert enkelt Tilfælde.

Optagelse i Realklassen i Skoleaarets Løb kan kun ske med Ministeriets Tilladelse.

6. I I. Gymnasieklasse kan kun optages Elever, som ved Mellemskoleeksamen har opnaaet mindst 5,67 som Examinensresultat og mindst 5,67 som Gennemsnit af samtlige Karakterer i Fagene Dansk Stil og (alt efter som Eleven skal gaa ad den nysproglige eller den mat -naturv. Linie) Engelsk og Tysk (den nyspr. Linie) eller Matematik og Naturlære (den mat Linie). De, der uden Latin vil optages i den nysproglige Afdeling, maa desuden bestaa en Prøve i Latin med Karakteren g.

Elever, der opfylder disse Betingelser, har dog ikke Krav paa Optagelse i I. G. Skolen har i hvert enkelt Tilfælde Ret til at afgøre for sine egne Elevers Vedkommende, hvorvidt den vil underkaste dem en Prøve i alle eller enkelte Fag.

Elever, der uden Mellemskoleeksamen ønsker Optagelse i I. G., maa underkaste sig en Optagelsesprøve af tilsvarende Omfang, hvorom Oplysning kan faas hos Skolens Rektor. Indmeldelser til denne Prøve maa ske inden 1. Maj.

7. Optagelse i II. og III. Gymnasieklasse kan kun finde Sted med Ministeriets Tilladelse, som i Almindelighed ikke vil blive givet, med mindre vedkommende Elev tidligere har gaaet i en anden eksamensberettiget Skole og medbringer Oprykningsattest fra denne.

Skoleafgiften.

I Følge Lov af 30. Juni 1919 er Undervisningen i Statens Skoler vederlagsfri for Elever, hvis Forsørgers Skatteindtægt ikke overstiger 4000 Kroner.

Er Skatteindtægten højere, svares Skoleafgift efter følgende Skala:

Skatteindtægt	Gymnasieklasser og Realklasser	Mellemskoleklasser
4050— 5000 (inkl)	4 Kroner mdl	3 Kroner mdl.
5050— 6000 —	5 — —	4 — —
6050— 7000 —	6 — —	5 — —
7050— 8000 —	7 — —	6 — —
8050— 9000 —	8 — —	7 — —
9050— 10000 —	9 — —	8 — —
10050— 11000 —	10 — —	9 — —

Skatteindtægt		Gymnasiekl. og Realkl.		Mellemskolekl.	
11050--12000	—	11	—	10	—
12050—13000	—	12	—	11	—
13050--14000	—	13	—	12	—
14050—15000	—	14	—	13	—
15050—16000	—	15	—	14	—
16050 og derover		16	—	14	—

Hvis imidlertid Forsørgeren har mere end et Barn, som er under 15 Aar, eller som er ældre, men nyder Undervisning i en offentlig højere Almenskole, nedsættes Skatteindtægten med 1000 Kr. for hvert af saadanne Børn udover det første; dog kan ingen Skatteindtægt over 5000 Kroner derved bringes ned under 4050. Det efter disse Fradrag tilbageblivende Beløb er da den afgiftspligtige Indkomst.

Forsøgere, hvis afgiftspligtige Indtægt ved Børnefradragene er nedbragt til Skalaens laveste Indtægtstrin, svarer kun Afgift for 1 Elev; paa det næstlaveste Trin svares Afgiften kun for 1ste og 2det Barn og saaledes videre. For de øvrige skolesøgende Børn bortfalder Afgiften fuldstændig.

Udmeldelse maa ske senest den sidste Dag i vedkommende Kvartal, da der ellers maa betales for hele det følgende Kvartal.

Fritagelse fra Gymnastik.

Ministeriet har i Cirkulærer af 5. Maj 1916 indskærpet Skolerne at paase, at ingen Elev fritages for Gymnastikundervisningen eller herhen hørende Øvelser, uden at Nødvendigheden deraf er godtgjort ved Lægeattest. Denne Attest skal udstedes paa en dertil særlig indrettet Blanket, som faas ved Henvendelse til Rektor. Attesterne skal opbevares af Skolerne og ved Skoleaarets Slutning tilstilles Ministeriet.

Uden Lægeattest kan Skolen kun tilstede Fritagelse for enkelte Gymnastiktimer, ikke udover en Uge.

Smitsomme Sygdomme.

De af Ministeriet i Bekendtgørelsen af 5. Marts 1916 herom givne Regler er i Hovedsagen følgende:

Ved Tilfælde af tyfoid Feber, Difteri og Skatlagensfeber maa det syge Barn ikke mod-

tages paa Skolen igen, førend der kan medbringes Lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede Smitte. Ved Difteri bør denne Lægeattest oplyse, om der er forløbet 3 Uger, efter at Belægningerne er svundne; hvis ikke, maa det ved bakteriologisk Undersøgelse være godgjort at der ikke kan paavises Difteribaciller.

Raske Børn fra Hjem, i hvilke Difteri eller Skarlagensfeber er optraadt, maa ikke søge Skolen, førend det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 8 Dage, efter at den syge er blevet forsvarligt isoleret, og Desinfektion foretaget. Ved Skarlagensfeber skal Lægeattesten desuden bevidne, at der ikke foreligger mistænkelige Svælgtilfælde.

Børn, der lider af Mæslinger, maa ikke modtages paa Skolen før mindst 10 Dage efter Sygdommens Begyndelse, og Børn, der lider af Kighoste, ikke før 4 Uger efter det konvulsive Stadiums Begyndelse. Børn med smitsom Øjenbetændelse eller smitsomme Hudsygdomme maa ikke modtages paa Skolen, før Sygdommen er overstaet, eller Lægen erklærer dem for smittefri.

Konfirmationsforberedelsen.

Skolens Ordning er saadan, at der indtræder mindst Forstyrrelse i Undervisningen for de Elever, som gaar til Præsten om Vinteren i 3 M. Kan dette ikke lade sig gøre, anbefaler Skolen den Efteraarskonfirmation, som afsluttes for Elever af 4. Mellemkoleklasse i Begyndelsen af Oktober Maaned.

Forsømmelser.

Bortset fra Ferier og Fridage har Skolens Elever ::betinget Mødepligt. Lovlig Forsømmelsesgrund er kun Sygdom. En Elev, der har været syg eller uforudset har maattet forsømme Skolen, skal, naar han igen møder, medbringe skriftlig Meddelelse fra Hjemmet om Udeblivelsens Aarsag og Varighed. Til enhver Forsømmelse, som ikke skyldes Sygdom eller anden uforudset, tvingende Aarsag, maa Rektors Tilladelse forudindhentes.

7. Ordensregler.

1. Eleverne samles om Morgenen i Skolegaarden, tidligst et Kvarter før Undervisnings Begyndelse.

Enhver, der ønsker at cykle til Skolen, maa henvende sig til den inspektionshavende Lærer om Plads til Cyklen. Kun Elever med læn g e r e Skolevej kan vente at faa Cykleplads. Skolen kan ikke paatage sig Ansvar et for, at Cykler forbyttes eller bortkommer paa Skolen.

3. I Frikvartererne skal Eleverne opholde sig paa Legepladsen. Kun Elever, der har Tilladelse dertil, maa blive i Klassen og drejer det sig om længe re Tid, f. Eks. en Uge og derover, maa Hjemmet skriftlig anmode Rektor derom. Ingen Elev maa forlade Skolens Grund i Frikvarteret uden Tilladelse af Rektor eller Legepladsinspektøren.

4. Alle Skolesager skal være mærket med tydeligt Navn. Nye Bøger bør ikke mærkes, før de har været fremvist paa Skolen.

5. For glente Sager har Skolen intet Ansvar.

6. Uvedkommende Ting maa ikke medbringes; Penge, Ure og andre Værdigenstande maa ikke efterlades i Overtøj eller Pulte. Medbringer en Elev Penge hjemmefra for at besøge Indkøb, bør de straks afleveres til en af de inspektionshavende. Indsamlinger finder kun Sted med Rektors Tilladelse.

7. Forsættelig eller tankeløs Beskädigelse af Skolens Inventar vil blive forlangt erstattet, og enhver Elev er ansvarlig for sin faste Plads i Klassen.

Skriftlig Meddelelse fra Hjemmet skal medbringes, naar en Elev af en eller anden Grund ikke har kunnet udløre sit Hjemmearbejde.

8. Biblioteket.

Bibliotekaren, Lektor Egeberg - Jensen, bestyrer ogsaa Elevbiblioteket. Bogudvalget bestaar foruden Rektor (Formand) og Bibliotekaren af Adjunkterne Frk. Ege og L. Pedersen. Der har været foretaget 3289 Udlaan.

9. Samlingerne.

For det aarligt til Raadighed staaende Beløb er saavel den naturhistoriske som den fysiske Samling suppleret.

10. Skoleforsikringen.

Den kollektive Ulykkesforsikring i Forsikringsselskabet Skjold er blevet fornyet for indeværende Skoleaar og omfatter 136 Elever mod 133 ifjor. Skolen anbefaler varmt Forældrene at benytte sig af denne Forsikring; jo flere der medder sig, des større Mulighed er der for Fortsættelse. Præmien er 50 Øre pr. Elev og bør erlægges punktlig ved Skoleaarets Begyndelse.

11. Foredragsrækken 1929—1930.

Foredragsrækken, der ligesom i tidligere Aar har været afholdt i Fællesskab med Tønder Statsseminarium, kom i Efteraaret kun til at omfatte 2 Foredrag, nemlig: Fredag den 25. Oktober: fhv. Minister H. P. Hanssen om A. D. Jørgensen.

Fredag den 15. November: Digteren Helge Rode: Per Gynt og Digteren.

Det udfaldne Foredrag var et Foredrag af fhv. Statsminister Madsen-Mygdal om Danmarks sociale Lovgivning.

Begge de afholdte Foredragsmøder var godt besøgt, og Rækken vil blive fortsat næste Aar paa samme Maade.

12. Af Skolens Dagbog.

1929.

Lørdag den 24. August afholdtes Skoleskovtur til Fanø.

Vi samledes 8⁴⁵ paa Tønder Vestbanegaard, ankom til Esbjerg Havn Kl. 12 og var paa Fanø 12²⁰. Samlet gik vi til Olesens Kurhotel, og efter at have haft Regn og meget dystre Vejudsigter saa vi det heldigvis klare op, saa at Opholdet paa Fanø Vesterhavsbad (Kl. 13—17) i det væsentlige forløb i godt Vejr med Badning og Ture og Leg ved Stranden. Kl. 18 tog vi fra Nordby og naaede Tønder 21⁵⁰. — Trods Regnen blev det en udmærket Tur.

Søndag den 25. August mødtes Gymnasiet, Realklassen og de gamle Elever henne paa Skolen Kl. 7 til Aftenfest med Kaffe og Dans; som altid var de gamle mødte frem i stort Tal, og Festen forløb paa bedste Maade.

I Dagene omkring Kongens Fødselsdag gæstede vort Fodboldhold Sorø Akademis Skole og Vester Borgerdydskole og blev begge Steder modtaget med den største Venlighed.

Fredag den 25. Oktober aabnedes Foredragsrækken (se denne).

Under 1. Nov. udnævnedes Adj. Kondrup til Lektor.

Torsdag den 19. December: Generalprøve paa Julekomedien.

Fredag den 20. December: Julefest med Bal Kl. 7 Aften (19—1). Der opførtes Familietvist af Hostrup med Hr. Egeberg Jensen som Instruktør; derefter Kaffe-bord og Dans.

Lørdag den 21. December: Stipendieuddeling og Juletale af Provst Christensen.

Lørdag den 22. Februar: de Smaas Fest. Der spillede „Katten med Støvlerne“, Børnekomedie, opført af Elever fra 1. og 2. M. (Instruktør Hr. Larsen).

Torsdag den 13. Marts: Opvisning af det frivillige Gymnastikhold for den øvrige Skole i 5. og 6. Time, desuden Fægteopvisning og Sang af Hr. Emborgs Kor af Skolens Elever. Poul Larsen III. G. kaaredes atter som den bedste Gymnast.

Fredag den 14. Marts: Kl. 8 Aften } Opvisning af det
og Lørdag d. 15. Marts: Kl. 4 (16) Eftm. } udvidede frivillige Hold, Fægtning og Sang med Entré for Elever og Interesserede.

Militærmusikken medvirkede ved alle 3 Lejligheder; Indtægten, ca. 200 Kr., gik til Tønder Statskoles Elevforenings Legatfond.

Fredag den 20. Marts Kl. 3^{1/2} (15^{1/2}): Forældremøde (se Aarsberets Afd. I.).

Onsdag den 2. April Kl. 10^{3/4} Fmd.: H. C. Andersen-Fest. Efter en kort Indledning af Rektor læste Hr. Egeberg Jensen Prøver af H. C. Andersens Digtning, hvorpaa Skolen fik fri.

Tirsdag den 13. Maj foreviste Rektor ved Morgensangen det nye Skolemærke (et Guldhorn som Naal eller Knap), det er forbeholdt nuværende og forhenværende Elever og Lærere og Lærerinder ved Skolen og forhandles dels paa Skolen (Adj. Rosenkjær), dels af et Medlem af Elevforeningens Bestyrelse (Boghandler Jessias Jepsen). — Tanken er slaaet udmærket an og anbefales hermed paa det bedste.

Forsdag den 15. Maj ff.: Skolen deltager i Idrætssfævnet i Sønderborg.

Mandag den 19. Maj: Skriftlig Eksamen begynder.

13. Skoledagen. Ferieordning.

Skoledagen vil som sædvanlig blive lagt efter Togene og om ikke andet meddeles med 6 Timer á 50 Minutter; muligvis bliver der en særlig Ordning om Lørdagen, jfr. U. M.s Cirkulære af 24. Maj d. A.

Ferieordningen for 1930—31 bliver følgende:

Efteraarsferie en Uge i Oktober omkring Flyttedag.
Juleferie 14 Dage (antagelig $23\frac{3}{12}$ — $5\frac{5}{1}$ b. incl.)
Paaskeferie fra Onsdagen før Skærtorsdag til den paafølgende Tirsdag (b. incl.)
Pinseferie en eller to Søgnedage i Forbindelse med de to Helligdage.
Sommerferie 1. Juli til 14. August (b. incl.)

Kongens Fødselsdag, Fastelavnsmandag, Lørdag efter Store Bededag, Grundlovsdag og Valdemarsdag (Genforningsdag) er Fridage.

14. Eksamensskemaet, Optagelsesprøven og Afslutningshøjtideligheden.

1. Eksamensskemaet er opslaaet paa Skolen. Medlemskoleeksamen, Realeksamen og Studentereksamen er offentlige. Til at overvære de øvrige mundtlige Prøver indbydes alle interesserede Forældre.

2. Optagelsesprøven finder Sted den 28. og 30. Juni. Alle Elever, der skal prøves til 1. M., møder til skriftlig Prøve den 28. Juni: Kl. 9—11 Regning. Kl. 12—2 Dansk Genfortælling, og Kl. 2,30—3 Dansk Diktat; til mundtlig Prøve den 30. Kl. 8. — Elever, der er anmeldt til Optagelse i Skolens andre Klasser, prøves den 28. Juni fra Kl. 9.

3. Afslutningshøjtideligheden, hvor Udfaldet af Eksamen bekendtgøres, afholdes Fredag den 27. Juni Kl. 10,30 og alle, der har Interesse for Skolens Virksomhed, indbydes.

Det nye Skoleaar begynder Fredag den 15. August Kl. 10,30.

Tønder Statsskole den 31. Maj 1930.

A. J. West.

III.
Bogliste
for Aaret 1930—31.

1. Mellemlasserne.

1. Mellemskoleklasse.

- Dansk: Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellem- skolen I. Skriftlig Dansk, Smith og Langes System Nr. 21. Bæk: 50 §§.
- Historie: L. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellem skolen I.
- Naturhistorie: Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellem skolen I. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellem skolen I, Simonsen: Lille Flora.
- Geografi: C. C. Christensen: Geografi for Mellem skolen I, Christensen og Kroghsgaard: Atlas for Mellem skolen, Christensen og Kroghsgaard: Atlas uden Navne I.
- Naturlære: Rasmussen og Simonsen: Fysik for Mellem skolen I med Øvelshæfte I.
- Regning og Matematik: Pihl & Ring: Regnebog for Misk. I, sidste Udg. Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser, I. Del.
- Tysk: Læsebog efter Aftale. Kaper: Kortfattet tysk Sprog- lære og Stiløvelser for Begyndere.
- Religion: Hertz: Bibelhistorie for Mellem skolen, Salmebog for Kirke og Hjem.
- Tegning: Gjellerups Tegneblok, Elefantviskelæder, Blyant: Viking eller Faber Nr. 2, Wagner: Vandfarver.
- Skrivning: Et Hæfte af Overintendant Jørgensens Skrive- system efter Aftale.
- Sang: Svanholm Gymnasiums Sangbog. Flerst. Sange efter Aftale.

2. Mellemskoleklasse.

- Dansk: Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellem- skolen II. Bæk: 50 §§. Skriftlig Dansk, Smith og Lan- ges System Nr. 23.
- Historie: L. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellem skolen I.
- Naturhistorie: Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellem skolen I. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellem skolen II, Simonsen: Lille Flora.
- Geografi: C. C. Christensen: Geografi for Mellem skolen I, C. C. Christensen og Kroghsgaard: Atlas for Mellem skolen, Christensen og Kroghsgaard: Atlas uden Navne I.
- Naturlære: Rasmussen & Simonsen: Fysik for Mellem skolen I med Øvelshæfte I, Rasmussen og Simonsen: Uor- ganisk Kemi for Mellem skolen.
- Regning og Matematik: Pihl og Ring: Regnebog for Misk. II, sidste Udg. Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser, II. Del.

- Tysk: Kaper og Nielsen: Deutsch für Anfänger. Kaper: Kortfattet tysk Sproglære og Stiløvelse for Begyndere.
Religion: Hertz: Bibelhistorie for Mellem-skolen, Salmebog for Kirke og Hjem.
Skrivning, Tegning og Sang som i 1. M.
Engelsk: Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog. P. Jacobsen: Eng. Stiløvelser for Melsk., P. Jacobsen: Engelsk Grammatik for Melsk.

3. Mellem-skoleklasse.

- Dansk: Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellem-skolen III., Schmidt og Lange: Skriftlig Dansk, System Nr 24. Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker.
Historie: L. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellem-skolen II.
Naturhistorie: Stockmarr & Bøving-Petersen: Zoologi for Mellem-skolen II., Balslev & Simonsen: Botanik for Mellem-skolen III., Simonsen: Lille Flora, Rasmussen og Simonsen: Organisk Kemi.
Geografi: C. C. Christensen: Geografi for Mellem-skolen II., C. C. Christensen og Kroghsgaard: Atlas for Mellem-skolen. Christensen og Kroghsgaard: Atlas uden Navne II.
Naturlære: Rasmussen & Simonsen: Naturlære for Mellem-skolen II., Rasmussen & Simonsen: Uorganisk Kemi for Mellem-skolen og Øvelshæfte II.
Regning og Matematik: Pihl og Ring: Regnebog for Mlsk. III. Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser II.
Tysk: Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe, ellers som 2. M.
Engelsk: Jespersen & Sarauw: Engelsk Læsebog for Mellem-skolens lavere Klasser. A. Stitch in Time (H. Strang's Readers).
Skrivning, Tegning og Sang som i 1. Mellem-skoleklasse.
Religion: Lehmann & Pedersen: Bibelbog, Salmebog for Kirke og Hjem.

4. Mellem-skoleklasse.

- Dansk: Clausen & Hansen: Dansk Læsebog for Mellem-skolen III., to Værker efter Aftale, Ida Falbe-Hansen & Keller: Svensk Læsebog.
Historie: Som i 3. M.
Naturhistorie: Stockmarr & Bøving-Petersen: Zoologi for Mellem-skolen II., Balslev & Simonsen: Botanik for Mellem-skolen IV., Simonsen: Lille Flora, Rasmussen & Simonsen: Organisk Kemi.
Geografi: C. C. Christensen: Geografi for Mellem-skolen II., C. C. Christensen & Kroghsgaard: Atlas for Mellem-skolen. Christensen og Kroghsgaard: Atlas uden Navne II.
Naturlære: Som i 3. M.
Regning og Matematik: Pihl og Ring: Regnebog for Melsk IV, ellers som i 3 M. Jul. Petersen: Geometri for Melsk
Tysk: Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe Kaper: Kortfattet tysk Sproglære, Kaper: Stiløvelse for Mellemklasserne.

- Engelsk: Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser,
Neddy (H. Strang's Readers).
Religion: Som i 3. M.
Skrivning, Tegning: Som i 1. M.
Latin: Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog sidste Udgave (kun for
Latinere.)
Sang: Svanholms Gymnasiums Sangbog.

II. Realklassen.

- Dansk: Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Realklassen,
Ingerslev: Dansk Grammatik, Værker efter Aftale
Historie: Ludvig Schmidt: Frankrig, Tyskland og England
efter 1860, sidste Udg., H. L. Møller: Samfundslære for
Realklassen.
Naturhistorie: Simonsen: Biologi, Balslev og Simonsen: Bota-
nik for Realklassen.
Geografi: C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslændene.
Naturlære: Sundorphs Fysik for Realklassen I og II.
Regning og Matematik: Pihl og Ring: Aritmetik og Regning
for R., Erlang: 4-cifret Logaritmetabel Udg. B.
Religion: Bergmann: Kirkehistorie for Seminarier I.
Tysk: Læsebog efter Aftale, Kapers Stiløvelse for Mellem-
klasserne og Grammatik.
Engelsk: Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Realkl.
P. Jacobsen: Eng. Stiløvelser for R., sammes Grammatik.
Læsebogen fra 4. M.
Fransk: N. C. Nielsen: Fransk Læsebog for Begyndere.
Eventuelt et Bogholderihæfte.

III. Gymnasiet.

1. Gymnasieklasse.

- Dansk: Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, Falkenstjernes Lite-
raturudvalg I. Værker efter Aftale. Falbe-Hansen og
Thyregod: Svenske Forfattere. Georg Christensen: Lite-
raturhistorie.
Historie: Schmidt og West: Oldtidens Historie, Krabbe: Mid-
delalderen. Et historisk Atlas efter Aftale.
Oldtidskundskab: Sechers Mythologi. Østergaards Udvalg
af Odysseen.
Naturkundskab: V. Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr:
Geologi for Gymnasiet I. og II. (sidste Udgave).
Matematik: Lærebog efter nærmere Aftale. Erlang: 4-cifrede
Logaritmetavler Udg. B.
Tysk: Værker efter Aftale, Kaper: Kortfattet tysk Sproglære
og Stiløvelser for de højere Klasser.
Engelsk: Stevenson: Treasure Island (v. Jespersen). Bruun.
Modern English Plays and Dialogues, en Tekstbog
efter Aftale, P. Jacobsen: Engelsk Grammatik, Ordbog
efter Anvisning, P. Jacobsen: Eng. Stiløvelser for Real-
klassen og I Gymn.

Fransk: N. Christian Nielsen: Fransk Begynderbog, Jung:
Fransk Læsebog ved N. Chr. Nielsen, N. Chr. Nielsen:
Fransk Skolegrammatik, II, Udg.
Latin: Chr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog som i 4. M., senere
en Cæsarudgave og en latinsk Grammatik.
Sang: Svanholms Gymnasiums Sangbog. Korsange efter
Aftale.
Religion: Haar og Nørregaard: Kirkehistoriske Læsestk. I.

II. Gymnasieklasse.

Dansk: Bertelsen: Sproghistorisk Læsebog, Falkenstjernes
Litteraturudvalg II. Georg Christensen: Litteraturhistorie
(sidste Udg.) Værker efter Aftale
Historie: L. Krabbe: Den nyere Tids Historie. Ottosen: Nor-
dens Historie (nyeste Udgave).
Oldtidskundskab: Herodot II. Hefte ved Hude. Sophokles:
Kong Ødipus ved Thor Lange. Sofokles: Antigone ved
Thor Lange.
Naturkundskab: Simonsen: Biologi, Krogh: Fysiologi, Stock-
marr: Atmosfæren, Klima-, og Plantebælter.
Matematik: Som forrige Aar
Tysk: Grammatik som i I. G. Kaper, Stiløvelser for de
højere Klasser. Kluge, Geschichte der deutschen Lite-
ratur Gad, 100 tyske Digte.
Engelsk: Værker efter Aftale. Adolf Hansen: Eng. Stiløvelser
v. N. Bøgholm.
Fransk: Jung: Fransk Læsebog ved N. Chr. Nielsen. Sammes
Franske Stiløvelser I og Franske Skolegrammatik II. Udg.,
senere en Tekstbog
Latin: Sallust: Catilina ved Gertz, Ciceros Taler ved Halm
eller Madvig.
Sang: Som i I. G.
Religion: Haar og Nørregaard: Kirkehist. Læsestykk I., senere
eventl. II.

III. Gymnasieklasse.

Dansk: Samme Bøger som I og II G. samt nogle Værker efter
Aftale
Historie: P. Munch og Th. Müller: Den nyeste Tids Historie,
H. L. Møller: Samfundslære for Gymnasiet, nyeste Udg.
Oldtidskundskab: Platon: Sokrates Forsvarstale og sammes:
Sokrates's Død og Sokrates i Fængsel
Naturkundskab: Som i II G. samt C. C. Christensen: Geo-
grafi for Realklassen.
Matematik: Som forrige Aar.
Tysk: Grammatik og Stiløvelser som i II G.
Engelsk: Müller og Ottosen: Nyere engelske Digtning I—II.
K. V. Olsen: Eng. Studentereksamenopg. II, Over-
sættelser.
Fransk: Som i II G., senere endnu en Tekstbog.
Latin: Bøgerne fra II. G. og Ovid i Udvalg v. Thomæen.
Religion: Haar og Nørregaard: Kirkehist. Læsestk. II.

INDHOLD:

	Side
I. Den sønderjydske Skoleordning 1920/f., Foredrag af fhv. Undervisningsminister Jacob Appel, ved Forældremødet den 20. Marts 1830	3
Skolenævn og Forældremøde	9
II. Meddelelser om Skoleåret 1929—30	11
1. Eksamen, Maj—Juni 1929	11
2. Eleverne	12
3. Lærerne, Fag og Timefordeling	17
4. Undervisningen i de enkelte Fag, Eksamensopgivelse til III G. m. m.	19
5. Stipendier, Flids- og Bogpræmier	32
6. Nogle praktiske Oplysninger for Hjemmene (om Skolens Bksaminer og de dermed forbundne Rettigheder, Optagelse af nye Elever, Skoleafgifter, Fritagelse for Gymnastik, smitsomme Sygdomme, Konfirmationsforberedelsen, Forsømmelser	33
7. Ordensregler	40
8. Biblioteket	41
9. Samlingerne	41
10. Skoleforsikringen	42
11. Foredragsrækken	42
12. Af Skolens Dagbog	42
13. Skoledagen — Ferieordning	44
14. Eksamensskemaet. Optagelsesprøven og Afslutningshøjtideligheden	44
III. Bogliste for Aaret 1930—31	45

TRÆFFETID: Rektor træffes sikrest mellem 8—8¹/₂ og 1—1¹/₂ (13—13¹/₂) (Telefon Tønder 28).

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450004630861